

Tartalomjegyzék

2000

Vezetői értékelés	2	BUX	24
Fontosabb események 2000-ben	4	CESI	26
I. A BÉT bemutatása		RAX	28
Szervezeti felépítés	6	DWIX	28
Nemzetközi kapcsolatok	7	III. Kibocsátók	
Tagság	8	A tőzsdére lépés feltételei	30
Kereskedési rendszer	10	Értékpapírok 2000	32
Elszámolás	12	IV. Pénzügyi elemzés	
Információ-értékesítés	13	Mérleg és eredménykimutatás	36
II. Piaci folyamatok		Könyvvizsgálói jelentés	38
Azonnali piac	16	V. Kapcsolattartók	
Határidős piac	20	Információ és a BÉT főosztályai	40
Opciók piac	23		

A Budapesti Értéktőzsde életében a 2000. év – az előző évek munkájának folytatásaként – elsősorban a korábban indított jelentős fejlesztések, beruházások beérésének, illetve egy részük indításának éveként tekinthető. A Tőzsde által nyújtott tőkepiaci szolgáltatások köre és minősége elérte azt a szintet, amely a fejlett tőkepiacokat jellemzi. A Tőzsde, mint szervezet struktúrája, munkafolyamatai is keresztülmentek azokon a változásokon, amelyek egy üzleti alapokon nyugvó céget jellemeztek. Amennyiben a törvényi feltételek is megteremtődnek – összhangban a nemzetközi tendenciákkal – a Tőzsde részvénytársasággá történő átalakulása felkészülten éri az intézményt.

A tavalyi év során a Tőzsdét érintő nagyobb és váratlanabb kihívások inkább külső eredetűek voltak. Ezek között megemlíthető a nemzetközi tőkepiacok gyenge teljesítménye, mely a hazai tőzsdét mind forgalom, mind pedig az árfolyamok tekintetében kedvezőtlenül befolyásolta. A hazai nagyvállalatokat ért túlnyomórészt negatív hatások (hatósági szabályozások körüli viták, felvásárlási csatározások), illetve az elsősorban a hazai kisbefektetőket sújtó adózási változások is hátrányosan hatottak a Tőzsde

forgalmára, illetve a részvények árfolyamára. A BÉT az említett kihívásoknak, mint stratégiai jelentőségű feladatoknak – a „napi” tevékenység, azaz a kereskedési feltételek nyugodt biztosítása mellett – természetesen a legmesszebbmenőkig igyekezett és továbbra is igyekszik megfelelni.

A BÉT szabványosított opciós piaca 2000. február 18-i indítása óta a forgalom ezen, a hazai tőkepiacra újdonságnak tekinthető derivatív termékben egyelőre még nem érte el a várakozásoknak megfelelő szintet, azonban az új piac léte jelzi, hogy a Tőzsde az alapfunkciókat tekintve sikeresen befejezte a teljes piac kiépítését a fejlett piacokon létező valamennyi főbb termékcsoport kereskedési lehetőségének biztosításával. A piacfejlesztés egyik legújabb eredményeképpen a Budapesti Értéktőzsde 2001. március 5-től új szolgáltatást nyújt a tőkepiaci szereplők számára. Az új szolgáltatással az MMTS rendszer nyújtotta lehetőségeket kihasználva külföldön kibocsátott, és egy elismert értékpapírpiac hivatalos piacára már bevezetésre került értékpapírok kereskedésére nyílik lehetőség. A Budapesti Értéktőzsde kizárólag kereskedési rendszerét bocsátja a piaci résztvevők rendelkezésére, így ezen

új piaci szegmens nem minősül elismert értékpapírpiacnak, és az itt kötött ügyletek sem minősülnek tőzsdei ügyleteknek.

A kifejezetten a származékos piacra fejlesztett MMTS II. rendszer bevezetésére 2000. október 25-én került sor. Az új rendszer funkcionális előnyei közül kiemelhető a spread-ügyletek, az ügyfélszintű pozíciófigyelés és az ún. RFQ ajánlatkérés lehetősége. A Tőzsde és a KELER között létrejött real-time adatátadásnak köszönhetően a derivatív piac kockázatkezelése, elszámolási technikája is sokat fejlődött. A fejlett elektronikus távkereskedési formára történt áttérés kiemelten fontos a teszt az informatika szerepét a Tőzsde életében. A végéhez közeledő ún. bróker-liberalizáció project a kereskedési munkaalományok és a brókercégek back-office rendszereinek összekapcsolása révén minőségi ugrást jelent a kereskedési tevékenység végzésében.

A tőzsdei kereskedés transzparenciájának biztosítását a BÉT továbbra is egyik fő stratégiai céljának tekinti, melynek minél hatékonyabb biztosításához a technikai feltételek javítása is napirendre került.

A Tőzsde szolgáltató arculatának előtérbe kerüléséhez, az üzleti jellegű működés fejlesztéséhez kap-

csolódik az ún. vendor-cégeken keresztül történő információ-szolgáltatás, illetve értékesítés új alapokra helyezése, melynek köszönhetően az elmúlt év során a vendorok száma jelentősen emelkedett.

A 2000. évet fokozott marketing és PR munka jellemezte, mely a hagyományos tevékenységek mellett többek között a BÉT 10 éves születésnapjához kapcsolódó rendezvényeken, a külföldi intézményi befektetők megnyerése érdekében tartott „road-show”-ban, az új termékek és piacok népszerűsítésében, valamint potenciális új kibocsátók tőzsdére kerülésének ösztönzésében öltött testet. A BÉT Nemzetközi Tőzsdeszövetségen (FIBV) belüli tagi státuszának felülvizsgálata remélhetően a teljes jogú tagság mielőbbi elnyerését eredményezi. A nemzetközi sajtóban időnként felbukkanó vélemények ellenére a 2000-es év során még mindig a BÉT a régió forgalom alapján leglikvidebb piaca.

A Tőzsde igyekezett hatékony együttműködést kialakítani a magyar tőkepiacra szabályozási, felügyeleti tevékenységük révén ráhatással bíró intézményekkel, így elsősorban a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletével, a Magyar Nemzeti Bankkal,

és a Pénzügyminisztériummal. Végéhez közeleg az évek óta folyó, a tőkepiaci szabályozás átfogó megreformálását célul kitűző, a PM által koordinált munka, melynek első eredményei várhatóan hamarosan jogszabályi formában öltönek testet. A kor-

mánnyal folytatott intenzív kommunikáció hatására a Gazdasági Minisztérium létrehozta a Tőzsdefejlesztési Bizottságot, melynek célja egy olyan programcsomag kidolgozása, és elfogadása, amely ismét lendületet adhat a tőkepiac fejlődésének.

A BÉT vezetősége optimistán tekint a Tőzsde további fejlődésének és jelentőségének növekedése irányába, és őszintén bízik abban, hogy a sikeres belső fejlesztések az elmúlt időszaknál kedvezőbb külső hatásokkal párosulva meghozzák mind a tőzsdére igyekvő cégek számának bővülését, mind a forgalom és az árfolyamok mindannyiunk által várt emelkedését.



Simor András
a Tőzsdetanács elnöke

Dr. Dunavölgyi Mária
a BÉT ügyvezető igazgatója

Február 18.:

Elindult a szabványosított opciós piac a BÉT-en a TTO kereskedési rendszer támogatásával.

Március 10.:

A BUX elérte eddigi történelmi maximumát: 10.479,91 pontot.

Május 18.:

A FISD az egyik legtranszparensabb szerződésként minősítette a Tőzsde Adatszolgáltatási Szerződését.

Március 21.:

A BÉT fősponzorálásával került megrendezésre az Euromoney befektetői konferenciája Budapesten.

Június 1.:

A BÉT lehetőséget biztosít vendorai számára, hogy egy hónapig azok ingyenesen bocsássák rendelkezésre a tőzsdei adatokat potenciális végfelhasználóik részére.

Június 13.:

A Bank és Tőzsde és a BÉT közös szervezésében a Magyar Tudományos Akadémián zajlott a BÉT 10 éves jubileumi konferenciája.

Június 21.:

Megújult a BÉT honlapja.

Június 21.:

A Londonban tartott FOW konferencián a BÉT által készített „opciós kockajáték” elnyerte a „Legjobb Kiállítási Látványosság” díját.

Október 25.:

Bevezetésre került a származékos piacra fejlesztett MMTS II. rendszer.

Október 25.:

Első alkalommal jelent meg a tőzsde-tagok kockázati összefoglalója.

November 22.:

BÉT Roadshow Londonban.

December 4.:

Sor került az első fizikai értékpapír dematerializált értékpapírrá történő átalakítására.

December 7.:

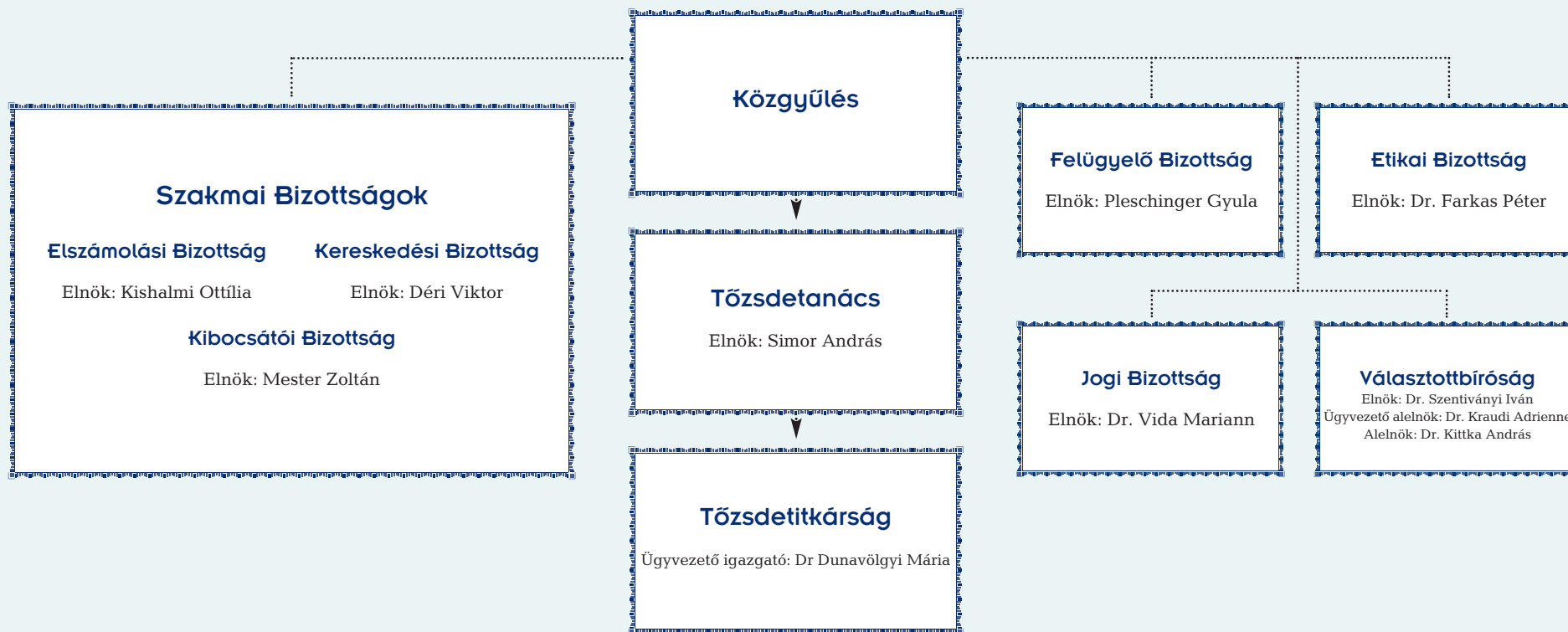
„Út a tőzsdére” konferencia a potenciális kibocsátók részére.



A BÉT bemutatása

Szervezeti felépítés

2000



A Budapesti Értéktőzsde számára az elmúlt időszakban is kiemelkedően fontos volt a nemzetközi tőzsdeszervezetekkel történő minél szorosabb együttműködés. A BÉT 1999 óta társult tagja az Európai Tőzsdeszövetségnek (Federation of European Stock Exchanges – FESE). A Tőzsde meghívást kap a Szövetség üléseire, konzultációs joggal bír és első kézből jut fontos információkhoz. A tagtőzsdék vezetőivel kialakított jó kapcsolat lehetőséget nyújt arra, hogy az aktuális fejlesztési kérdésekkel kapcsolatban a BÉT megismerje más vezető értékpapírpiacon véleményét, a nemzetközi gyakorlatot, ezzel is biztosítva a hazai piac számára, hogy az EU normáknak megfelelően haladjon tovább.

A BÉT 1998-ban levelező tagi státuszból társult tagi státuszba lépett elő a Nemzetközi Tőzsdeszö-

vetségben (Federation of International Stock Exchanges – FIBV). Az FIBV-nél napirenden van a BÉT teljes tagi státuszba történő átminősítése. 2000-ben megkezdődött az FIBV részéről az az alapos felvételi vizsgálat a BÉT működéséről és az egész piaci környezetről, mely eredményeként a Szövetség átfogó tanulmányt készített. A teljes jogú tagi státusz odaítéléséről a döntést az FIBV 2001. évi közgyűlése hozza majd meg.

A BÉT évek óta együttműködik a régió – Varsó, Prága, Pozsony, Ljubljana – tőzsdéivel. A tagországok tőzsdéi különböző tőzsdéi témákban (Informatika, Tagsági kérdések, Kibocsátás, PR & Marketing, Származékos piacok) munkabizottságokat hoztak létre a szorosabb együttműködés megteremtése érdekében. A munkabizottságok rendszeres találkozó-

in nyílik lehetőség folyamatos tapasztalatcserére, a további együttműködési lehetőségek megvitatására.

1998-ban a Budapesti Értéktőzsde társult tagi viszonyt alakított ki a Nemzetközi Értékpapírpiacon Szövetségében (International Securities Market Association – ISMA) mely szervezet irányelvei iránymutatóul szolgálnak a hazai értékpapírpiacon és a kapcsolódó szabályozások kialakításánál.

A BÉT tagja a Pénzügyi Információszolgáltatók Szövetségének (Financial Information Services Division/Information Industry Association FISD/IIA), mely szervezet fő irányelvei segítséget nyújtottak a BÉT új adatszolgáltatási szerződésének kialakításában és a Szövetség azóta is folyamatos konzultációs lehetőséget biztosít a BÉT számára egyes adatszolgáltatást érintő témákban.

2000-ben tovább csökkent a tőzsdetagok száma: az egy évvel korábban nyilvántartott 52 tőzsdetag helyett 2000. december 31-én már csak 42 tagja volt a Tőzsdének. A tagi események közül két tipikus folyamat emelhető ki: egyrészt a befektetési szolgáltatási tevékenység megszüntetésével és az ügyfélállomány más tőzsdetag számára történő átruházásával 10 tőzsdetagnak szűnt meg a tagsága, másrészt 4 univerzális bank szerzett tőzsdetagságot úgy, hogy átvette brókercége ügyfélállományát és ezáltal teljes körű befektetési szolgáltatást nyújt az ügyfelek számára. Továbbá két tőzsdetag egyesült, és egy teljesen új tag lépett be a Tőzsde tagjainak sorába. Emellett az év elején több bank is átvette brókercégétől az elsődleges állampapír forgalmazási tevékenységet és egyben nem tőzsdetag szekciótagnaként kereskedési jogosultságot szerzett a Tőzsde állampapír szekciójában.

Az említett tagi események következtében 2000. december 31-én a részvényszekciónak negyven, az állampapír szekciónak huszonnégy, a származékos

szekció határidős piacának huszonkilenc, opciós piacának huszonnégy tagja volt.

A 2000. évben elsősorban az univerzális bankok megjelenése, másodsorban a tőkepiacon bekövetkezett változások, a tőzsdei kereskedés jellegének megváltozása, a BÉT Alapszabályának módosításai, a Kereskedési Kódex hatályba lépése, illetve a Távkereskedési Szabályzat Kapcsolati Kiszolgálóra vonatkozó változásai következtében jelentősen módosult a Tőzsde Tagi Szabályzata.

A főbb módosítások keretében szabályozásra került a tőzsdetagokat érintő társasági események (egyesülés, szétválás) során a Tőzsdére benyújtandó dokumentumok köre és az eljárás módja, pontosításra került az üzletkötők és segédüzletkötők bejelentésére, nyilvántartására vonatkozó szabályozás. Továbbá módosult a tagság megszerzése esetén benyújtandó dokumentumok köre, valamint a tagok információszolgáltatási kötelezettsége is.

A Tőzsde részvénytársasággá történő átalakulása első lépéseként, 1999. december 31-re vonatkozóan

megállapította a „tőzsdetulajdonosok” vagyonyhányadának mértékét, továbbá „A tőzsdei vagyonyhányad átruházásának szabályairól, valamint a tőzsdei vagyonyhányad nyilvántartásáról szóló Szabályzat” megalkotásával megteremtette a tőzsdei vagyonyhányadok adás-vételének módját. A 2000. év folyamán tizenhárom vagyonyhányad-tulajdonos kezdeményezett aukciós eljárást a Tőzsdén, melyből tíz aukció végződött sikeresen.

A 2000. év jelentős tagi eseményeként említendő, hogy a Tőzsdetanács elfogadta a tagi adatok nyilvánosságra hozatalának koncepcióját, valamint a BVSZ (Befektetési Vállalkozások Szövetsége) tagok között már sikeresen használt „Negyedéves mérleg és kockázati összefoglaló” jelentés közzétételét.

A kockázati összefoglaló jelentés első alkalommal – 32 tőzsdetag adatait tartalmazva – 2000. október 25-én került nyilvánosságra, így ezen időponttól kezdve minden érdeklődő negyedéves rendszerességgel hozzájuthat a tőzsdetagokra vonatkozó leglényegesebb üzleti és kockázati információkhoz.

Tőzsdetagok és nem tőzsdetag szekciótágok listája (2000. december 31.)

Tőzsdetagok

ABN AMRO Equities (Hungary)
Értékpapírkereskedelmi Rt.
AEGON Magyarország Értékpapír Rt.
Általános Értékforgalmi Bank Rt.
Biztonság Invest Befektetési és
Értékpapírkereskedelmi Rt.
BNP-Dresdner Bank (Hungaria) Rt.
Buda-Cash Brókerház Rt.
Budapest Hitel- és Fejlesztési Bank Rt.
Cashline Értékpapír Rt.
CIB Értékpapír Forgalmazó és Befektető Rt.
Citibank Befektetési és Értékpapír (Magyarország) Rt.
Concorde Értékpapír Rt.
CAIB Értékpapír Rt.
Credit Suisse First Boston (Budapest) Befektetési és
Értékpapírforgalmi Rt.
DAEWOO Bank (Magyarország) Rt.

DH UNIVERZUM Értékpapír Kereskedelmi Rt.
Dunainvest Tőzsdeügynökség Rt.
Eastbrokers Befektetési Rt.
ERSTE Bank Befektetési Rt.
Equilor Befektetési Rt.
Equitas Bróker Rt.
Garmond Capital Magyar-Amerikai Befektetési
Szolgáltató Rt.
Generalbróker Értékpapír Rt.
Hanwha Capital Budapest Értékpapír Rt.
ING Baring Értékpapír (Magyarország) Rt.
IE-New York Broker Befektetési Rt.
Investpoint Értékpapír-kereskedő Rt.
Királybróker Értékpapír-forgalmazó Rt.
K & H Befektetési Rt.
Magyar Nemzeti Bank
Microbróker Értékpapírkereskedő és Befektetési Rt.
MKB Értékpapír és Befektetési Rt.
Német Befektetési Társaság Rt.

Nomura Értékpapír Magyarország Rt.
OTP Értékpapír Rt.
Postabank Értékpapír Rt.
QUAESTOR Értékpapírkereskedelmi és Befektetési Rt.
Raiffeisen Értékpapír és Befektetési Rt.
SWAP Tőzsdeügynöki Rt.
Takarék Bróker Értékpapír Forgalmazó és
Tanácsadó Rt.
Westdeutsche Landesbank (Hungaria) Rt.
Wintrust Értékpapír Ügynökség Rt.
Wood & Company Értékpapírkereskedelmi Rt.

Nem tőzsdetag szekciótágok

ABN AMRO (Magyar) Bank Rt.
Citibank Rt.
Deutsche Bank Rt.
Kereskedelmi és Hitelbank Rt.
Postabank és Takarékpénztár Rt.

MMTS I

A Budapesti Értéktőzsdén jegyzett részvények, és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok kereskedése immáron több éve azon az automatikus, távkereskedési rendszeren zajlik, amelynek bevezetése a teljes Tőzsdei kereskedés technológiája megújításának kezdetét jelentette, s amely a Budapesti Értéktőzsde eddigi legnagyobb beruházásának is számít. A beruházás első részeként implementálásra került az MMTS I azonnali piaci kereskedési rendszer, amely a Tőzsde részvény és hitelpapír szekciójában kereskedő cégeknek biztosít teljes körű kereskedési szolgáltatásokat. A londoni és new york-i kereskedési időhöz igazítva, naponta 10.00 és 16.30 óra között lehet üzletet kötni, az ajánlatok folyamatos ár-idő prioritás szerinti párosításával. Ezt megelőzően minden

kereskedési napon a részvénytőzsdén tehető olyan ajánlatok is, amelyeket a rendszer egy másik, ún. egyensúlyi áras párosítási algoritmus mellett 10.00 órakor köt meg és tesz közzé. Ezeket az egyensúlyi árakat a BÉT az adott részvény nyitó áráként publikálja.

A rendszer támogatja továbbá az árjegyzői rendszerben folyó kereskedést is; ezt kihasználva, a BÉT hitelpapír szekciójában az állampapírokra és néhány vállalati kötvényre a kereskedési napon előre meghirdetett időszakokban a szekciótág árjegyzők folyamatos jegyzésekkel biztosítják az értékpapírok likviditását.

Az MMTS I rendszer részét képezi az ún. aukciós modul, amellyel az Államadósság Kezelő Központ Rt. immáron több mint egy éve rendszeres elsődleges ál-

lappapír-kibocsátásokat hajt végre, továbbá az aukciós modul lehetőséget ad a részvénytőzsdén nagyobb értékű részvénytőzsdén értékesítésére is a Kereskedési Kódexben rögzített szabályok szerint.

A kereskedési rendszer, az üzletkötők Kereskedési Munkaállomásaihoz hasonló felületen, azonban más információ-hozzáférési szinteken biztosítja a tőzsdei felügyeleti tevékenységeket is, úgy mint a piacvezénylés, illetve a folyamatos piacfigyelés. A kereskedés szabályszerű lefolytatásának és a befektetők érdekei sérülésének elkerülését támogató a kereskedési rendszer ún. piacfigyelési terminálja kihelyezésre került az Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéhez is, amely szervezet erre szakosodott munkatársai a kereskedési idő alatt folyamatos piacfigyelést végeznek.

MMTS II

A piaci szereplők igényeit és a nemzetközi tendenciákat is figyelembe véve – az MMTS I részvény és állampapírpiacon kereskedésre szakosodott technikáját követően – 2000. októberében bevezetésre került az MMTS II származékos piaci kereskedési rendszer, amely egyben a közel 4 éves MMTS projekt lezárását is jelentette a Budapesti Értéktőzsdén.

Az MMTS II rendszer bevezetésével lehetővé vált egy biztonságosabb és ellenőrzöttebb kereskedési technika meghonosodása a Tőzsdei határidős és opciós piacokon is. A felsorolt jellemezőkön túl bővült a származékos termékek kereskedésének technikája is: a kérésre történő árjegyzés (Request for Quote), a fejlettebb árjegyzői funkció, a spread kereskedés (automatikus ajánlatgenerálás és spread ajánlatok közvetlen használata), továbbá a valós idejű pozícióvezetés és figyelés ügyfelenként és saját számla szinten, a kockázatkezelési céllal kifejlesztett funkciók, úgy mint a „csak zárhat” korláto-

zás, illetve az instrumentum szinten beállítható ajánlati szabályok is mind egy átláthatóbb és rugalmasabb kereskedést támogatnak.

Az azonnali piaci kereskedési időhöz igazodva, azzal párhuzamosan történik a kereskedés a határidős és opciós piacokon. A délelőtt 10 órakor induló szabad szakaszi kereskedést ezen a két piacon is megelőzi egy egyensúlyi áras kereskedési időszak, amikor a rendszerben lévő ajánlatok alapján a rendszer kalkulál egy nyitó árat, amelyen az – algoritmus alapján köthető – ügyletek párosításra kerülnek. Ugyanezen technikát felhasználva a határidős és opciós piacon az azonnali piaci kereskedés lezárását követően a szekciótagnak lehetőségük van egy záró szakaszi kereskedésre is.

A BÉT és a KELER között megvalósított valós idejű folyamatos adatátadás révén a származékos piacon arra is lehetőség van, hogy egy-egy cég fedezethiánya miatt ne kelljen felfüggeszteni a kereskedést, ha-

nem az zavartalanul folyhasson tovább, mivel ilyen esetekben elég a fedezethiánnyal küszködő cég kereskedési jogosultságának a megváltoztatása.

Az MMTS (I és II) kereskedési rendszer olyan technikai jellemzőkkel rendelkezik, amelyek nemzetközi viszonylatban is méltán megállják a helyüket. A rendszer egyik legfontosabb tulajdonsága a hibatűrés, amely mögött az áll, hogy minden egyes szoftver és hardver elemből a rendszerben legalább kettő, de néha több példány is van. Egy-egy meghibásodás esetén a rendszer automatikusan átáll a még helyesen működő elemekre. További előnye a skálázhatóság: amennyiben a felhasználók száma megnövekedik (akár a mai ötszörösére), ez a rendszer szempontjából kizárólag újabb hardver elemek vásárlását jelenti. És végül, de nem utolsósorban figyelemre méltó a rendszer sebessége, amely 50-450 tranzakció/másodperc sebességével képes a beérkező ajánlatokat feldolgozni.

A Központi Elszámolóház és Értéktár (Budapest) Rt.-t (KELER Rt.) 1993. október 12-én alapította a Magyar Nemzeti Bank (50 %), a Budapesti Értéktőzsde és a Budapesti Árutőzsde (25-25 %) értéktári, klíring- és elszámolóházi profillal. Alapításakor a KELER Rt. átvette a BÉT-től az értékpapírügyletek fizikai teljesítésének és pénzügyi lebonyolításának elszámolását.

Azonnali ügyletek elszámolása

A BÉT-en kötött azonnali értékpapírügyletek elszámolása gördülő módon, multilaterális nettósítással, DVP elven történik:

- *a részvény szekcióba tartozó értékpapírok esetében T+5 napos ciklussal (a T az üzletkötés napját jelöli). Ebben az elszámolásban az Értéktőzsde tagjai vehetnek részt. A részvény szekcióba bevezetésre került első dematerializált értékpapír miatti kötelezővé vált szegregáció következtében a multinetes elszámolás értékpapír oldalon két külön – saját és ügyfél – körre vált szét;*
- *az állampapír szekcióba tartozó értékpapírok esetében az elszámolási ciklus a vállalati papírokhoz képest rövidebb, T+2 napos, a tőzsdetagságtól elkülönülő, kétszintű klíringtagsági rendszerrel működik (általános és egyéni klíringtagok), az automatikus állampapír-kölcsönzési rendszer és a kötéskivétel intézménye mellett.*

Mindkét szekcióban a tőzsdei ügyletek elszámolásának biztonsága érdekében a KELER Rt. többszintű garanciarendszert üzemeltet, melynek részei:

- *a kollektív garanciaalapok (TEA és ÁpTEA) – ahol a tagoknak az elmúlt 10 ill. 4 hét átlagos heti forgalma alapján van hetente befizetési kötelezettségük;*
- *az egyéni biztosítékok rendszere, melynél a T+1 napon számított nettó pozíció után kell a tagoknak naponta biztosítékot képezniük.*

A FIX és aukciós ügyletek elszámolása a többi tőzsdei ügylettől elkülönülten bruttó és DVP elven történik.

A 2000. évben került sor valamennyi értékpapír automatikus és triparty kölcsönzési rendszerének a bevezetésére, és sor került az első fizikai értékpapír dematerializált értékpapírrá történő átalakítására is.

Szabványosított határidős és opciós ügyletek elszámolása

A BÉT-en kötött határidős és – a februárban bevezetésre került – opciós ügyletek elszámolását a KELER Rt. biztosítja. Az egyedi részvények esetében az elszámolás fizikai szállítással, a többi BÉT-en kereskedett kontraktus esetében az elszámolás készpénzes formában történik. Az ügyletek teljesítésének biztonsága érdekében a KELER Rt. ezen a piacon is speciális garanciarendszert működtet.

Ennek legfontosabb eleme, hogy a derivatív ügyletek teljesülését a KELER Rt. garantálja.

A garanciarendszer további alkotórészeit

- *az alapletét,*
- *a pénzügyi fedezet*
- *és a kollektív garanciaalap képezik.*

A határidős és opciós kereskedéshez kapcsolódóan egy komplex marginolási (SPAN) rendszer működik. A derivatív piacokat kiszolgálni képes – tőkealapú pozíciós limit és piaci pozíciós limit számítást és figyelést is magában foglaló – fejlett klíringtagsági rendszer bevezetésre került.

A napon belüli pozíciófigyelést is megvalósító elszámolási rendszer indítására 2000. novemberében került sor. Ezzel együtt változott a pozíció-nyilván tartás és értékelés módja, a piaci szereplők rugalmas kiszolgálását lehetővé tevő rendszer többek között a fedezett pozíciók kezelését is lehetővé tette.

Mindkét piac elszámolási rendszerének biztonságát mutatja, hogy bár az elmúlt évben igen hektikus piaci mozgásokat, nagy árfolyameséseket kellett a piaci szereplőknek realizálni, ezek egyetlen egy esetben sem veszélyeztették a tőzsdei ügyletek elszámolását, valamennyi Tőzsdén kötött ügylet elszámolása megtörtént.

A Budapesti Értéktőzsde 1999. év folyamán úgy ítélte meg, hogy elérkezett fejlődésének azon szakaszába amikor díjköteles tőzsdévé válhat. Célja az volt, hogy olyan adattartalmú szolgáltatást hozzon létre, mely megfelel a nemzetközi standardoknak, a befektetők elvárásainak és az adattovábbítást egy minőségi technikai háttér biztosítsa.

A kedvező fejlemények igazolták várakozásait. 2000-ben a BÉT-nek már 23 vendora volt, melyből 10 adatszolgáltató real-time adatszolgáltatásra szerződött. A Tőzsde vendor adatszolgáltatási tevékenységéből származó bevétele 2000-ben az előző évhez viszonyítva közel háromszorosára nőtt.

Nagy elismerés a BÉT számára, hogy a vendoro-
kat és tőzsdéket valamint intézményi befektetőket
tömörítő nemzetközi szervezet, a FISD (Financial
Information Services Devision) az egyik legtransz-
parensabb szerződésként minősítette a Tőzsde Adat-
szolgáltatási Szerződését.

A vendor adatszolgáltatás keretében továbbított
adatok körét a Tőzsde folyamatosan bővíteni kíván-
ja oly módon, hogy a tevékenységet kiszolgáló tech-
nikai infrastruktúrát is a modern technológiai elvá-
rásokhoz igazítsa.

A Tőzsde hazai adatszolgáltatói:

real-time adatok

Fornax Rt. (legjobb öt árszint)
MTI-ECO Kft. (legjobb árszint)
Net Média Rt. (legjobb árszint)
Teledatacast Kft. (legjobb öt árszint)

késleltetett adatok

Concorde Direct Internet Bróker Kft.
Duna TV
econet.hu Informatikai Rt.
Internet Securities Magyarország Kft.
MTM-SBS Televízió Rt.
Pannon GSM Telekommunikációs Rt.
Westel Mobil Távközlési Rt.

A Tőzsde nemzetközi adatszolgáltatói:

real-time adatok

Bloomberg LP. (legjobb öt árszint)

Bridge Information Systems International Inc.
(legjobb öt árszint)

*ILX Systems, a division of Thomson Information
Services Inc. (legjobb árszint)*
Primark Data Company (legjobb öt árszint)
Reuters Ltd. (legjobb öt árszint)
Telekurs Finanzinformationen AG (legjobb árszint)

késleltetett adatok:

Bluebull AG
*Brunswick Direct, secondary name to E.Öhmann J.:
or Fondkommission AB*
Dow Jones Reuters Business Interactive Ltd. Reg.
ecetra Central European e-Finance AG
UBS AG London Barnch acting it's business group
UBS Warburg

napvégi adatok:

Exshare Financial Ltd.



Részvénypiac

A 2000. év a részvénypiacon egy jelentős mértékű árfolyam emelkedéssel indított, melynek motorja a külföldi piacokon – elsősorban az amerikai technológiai szektorban kialakuló léggömb – eluralkodó optimista hangulat volt. Az emelkedés ugyan már 1999. decemberében megindult, de csak az új év első hónapjaiban teljesedett ki.

A boom hatására a BUX index sorra döntötte meg történelmi rekordjait egészen március 10-ig, amikor is elérte a 10 471,91 pontot. Ez fordulópontot jelentett a piac életében, innentől kezdve a tendencia megfordult, és az árfolyamok esése kisebb korrekcióktól eltekintve egész évben megfigyelhető volt. Az index minimumát december 1-én érte el, amikor is nap végén 6 684,74 ponton állt. A fokozatos visszaesés háttérben egyrészt a nemzetközi technológiai részvények zuhanása, másrészt a nem teljesen piacbarát kormányzati intézkedések miatt egyre inkább elbizonytalanodó befektetők vásárlási kedvének megcsappanása állt.

A teljes részvényszekció forgalma (részvények, vállalati kötvények, befektetési jegyek, kárpótlási jegyek) 3469 milliárd forint volt, ami megegyezik az 1999-es esztendő forgalmával. Ennek 99 százalékát a részvényügyletek adták, a többi instrumentum részesedése marginális volt. A részvények 3417 milliárd forint értékű forgalma hozzávetőleg a GDP 25 százalékát teszi ki. 1999-ben a részvényforgalom ennél valamelyest (0,42%-kal) magasabb, 3431 milliárd forint értékű volt.

A 2000. év napi átlagos forgalma 13,6 milliárd forint volt. A napi maximális forgalmat 2000 október 18-án érte el a piac 32,1 milliárd forinttal. A minimum forgalom 2,7 milliárd forint volt 2000. augusztus 21-én.

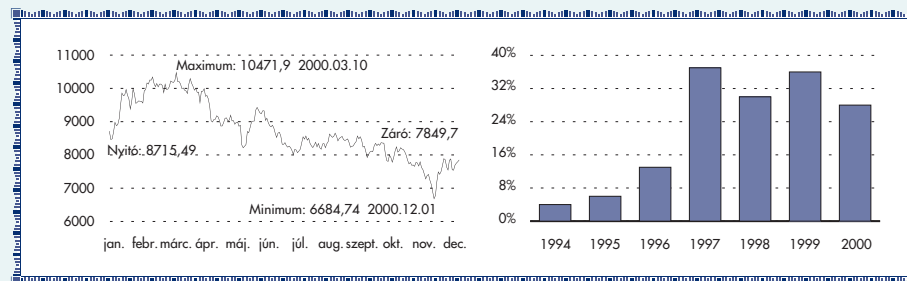
A kötésszám 1 612 482 darab volt, ami 10 százalékkal haladta meg az 1999-es értéket. Az átlagos tranzakciónagyság 2,12 millió forint volt, szemben az egy évvel korábbi 2,35 millió forinttal. A csökkenést elsősorban a külföldi befektetők vásárlásainak elmaradása okozta, melyeket a belföldi befektetők kisebb volumenű tranzakciói váltottak fel.

A forgalom szerkezetében az 1999-es állapothoz képest jelentős változás állt be. A korábbi vezető papír, a MOL második helyre szorult a MATÁV mögött,

amelynek részesedése 14 százalékról 26 százalékra emelkedett. A harmadik helyen továbbra is az OTP részvényei álltak. A forgalom koncentrációja némileg csökkent, a hat legnagyobb forgalmú papír a teljes volumen 82,5 százalékát adta, míg egy évvel korábban ez még 86 százalék volt. A csökkenés az év utolsó negyedében volt igazán számottevő, amikor a vegyipari szektor nagy papírjai (TVK, Borsodchem) iránt – a korábbi felvásárlási csatározás után – jelentősen visszaesett az érdeklődés.

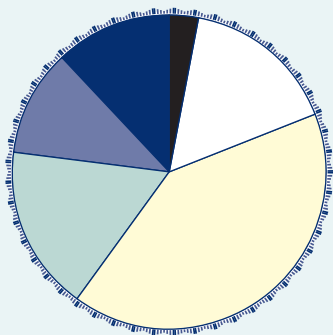
A részvénypiac kapitalizációjának alakulása tükrözte az árfolyamok alakulását. Az év során ugyanis csak egyetlen új részvény bevezetésére került sor (Graphisoft), amelynek mennyisége ellensúlyozta a több kisebb cég kivezetése miatt csökkenő kapitalizációt. Így a GDP százalékában kifejezett kapitalizáció 8 % pontos csökkenése az előző évhez képest elsősorban az árfolyamok csökkenésének számlájára írható.

A BUX index és a BÉT részvénypiaci kapitalizációja a GDP százalékában



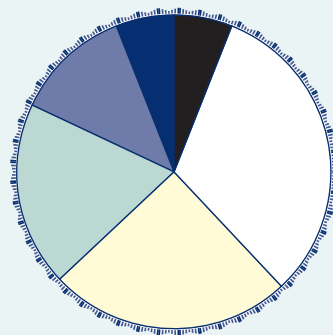
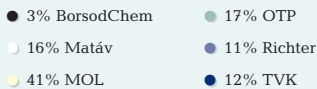
Állampapír piac

Az állampapír piacon tovább folytatódott a kereskedelem áttérődése az OTC piacra. A tőzsdei kereskedelemben a kötvények forgalma 634 milliárd forint volt, ami jelentősen elmarad az 1999-es 3254 milliárd forinttól. A kincstárjegyek forgalma 153 milliárd forint volt, ami ugyancsak sokkal alacsonyabb az előző évi értéknél (1279 milliárd Ft).

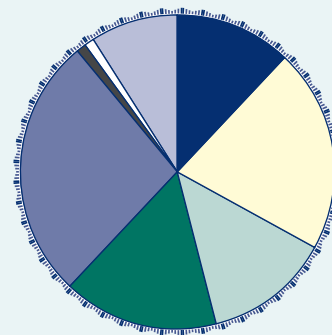
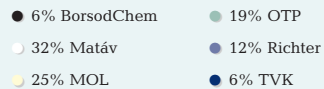


A hat legnagyobb forgalmú részvény forgalmának megoszlása

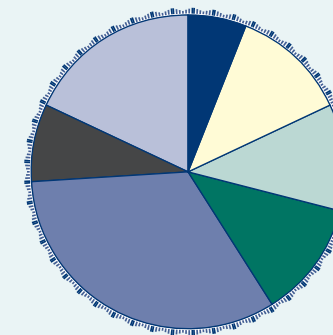
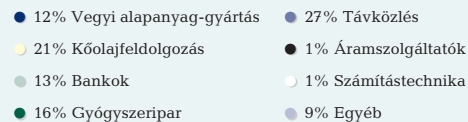
1999-ben



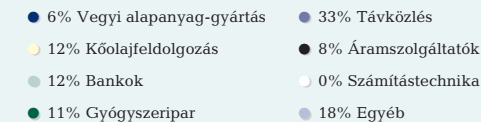
2000-ben



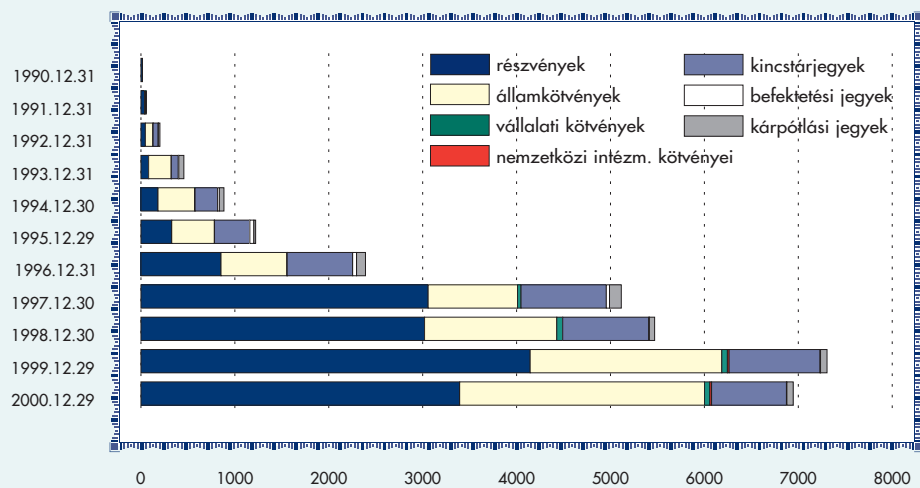
Ágazati forgalom-megoszlás, 2000



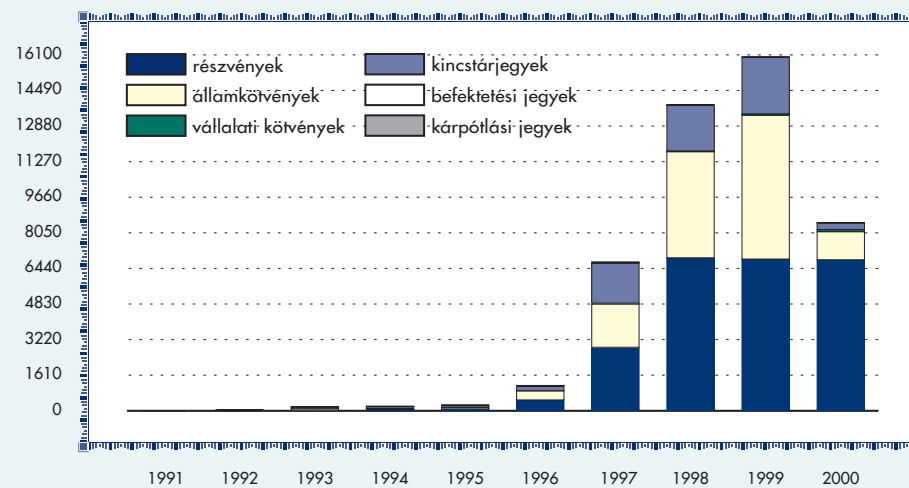
Ágazati kapitalizáció-megoszlás, 2000



A BÉT kapitalizációja (Mrd Ft)



A BÉT azonnali forgalma (Mrd Ft)



A Budapesti Értéktőzsde összefoglaló adatai (1990. december 31- 2000. december 29)

	1990. Dec. 31.	1991. Dec. 31.	1992. Dec. 31.	1993. Dec. 31.	1994. Dec. 30.	1995. Dec. 29.	1996. Dec. 31.	1997. Dec. 30.	1998. Dec. 30.	1999. Dec. 29.	2000. Dec. 29.
Tőzsdetagok száma	42	48	48	47	51	56	57	63	60	52	42
Brókercégek	21	31	41	46	50	55	56	62	59	51	36
Bankok	21	17	7	1	1	1	1	1	1	1	6
Bevezetett értékpapírok száma	6	22	40	62	120	166	167	149	144	135	112
részvények	6	20	23	28	40	42	45	49	55	66	60
államkötvények		1	4	16	25	34	36	28	30	30	29
vállalati kötvények		1	1	1	3	3	2	7	8	8	7
nemzetközi intézmények kötvényei										2	2
kincstárjegyek			10	10	31	50	50	44	42	23	10
befektetési jegyek			1	6	20	36	33	20	8	5	3
kárpótlási jegyek			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bevezetett értékpapírok névértéke (MdFt)	6,1	33,3	189,9	441,8	856,3	1 217,8	1 833,6	2 467,1	3 020,4	3 894,6	4 276,1
részvények	6,1	18,2	28,8	38,3	79,8	211,7	286,1	398,2	526,3	670,9	653,1
államkötvények		15,0	80,0	237,0	374,2	418,4	616,2	903,5	1 328,1	1 988,6	2 570,9
vállalati kötvények		0,1	0,1	0,3	1,6	1,6	1,2	37,0	51,0	59,3	56,1
nemzetközi intézmények kötvényei										17,5	17,5
kincstárjegyek			59,3	76,9	256,6	413,5	750,1	961,7	967,1	1 012,0	833,0
befektetési jegyek			1,7	9,0	23,8	43,0	40,4	27,0	8,2	6,5	5,9
kárpótlási jegyek			20,0	80,3	120,3	129,7	139,7	139,7	139,7	139,7	139,7
A BÉT teljes kapitalizációja a GDP %-ban					20,40%	22,32%	36,06%	61,29%	53,71%	68,26%*	57,80%*
A BÉT részvénykapitalizációja a GDP %-ban					4,19%	5,99%	12,86%	36,64%	29,65%	38,72%*	28,25%*
Tőzsdei kapitalizáció (MdFt)	16,4	53,6	201,9	457,0	883,8	1 221,3	2 390,9	5 115,2	5 470,0	7 305,8	6 945,4
részvények	16,4	38,2	47,2	81,7	181,5	327,8	852,5	3 058,4	3 020,1	4 144,9	3 393,9
államkötvények		15,3	82,3	241,7	392,9	454,0	703,4	951,8	1 408,0	2 040,3	2 607,8
vállalati kötvények		0,1	0,1	0,3	1,8	1,7	1,3	37,1	63,1	59,7	56,4
nemzetközi intézmények kötvényei										18,4	18,4
kincstárjegyek			54,4	74,0	239,6	376,3	697,2	908,4	917,4	968,4	797,3
befektetési jegyek			1,9	5,5	19,3	42,8	41,6	33,8	5,7	5,0	4,6
kárpótlási jegyek			16,0	53,8	48,7	18,7	95,0	125,7	55,7	69,2	67,1

*Előrejelzés

A Budapesti Értéktőzsde forgalma (1990. december - 2000. december)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Azonnali forgalom árfolyamértéken (MdfT dupla)	6,12	10,11	33,67	185,69	211,23	253,18	1 145,44	6 736,31	13 847,33	16 005,83	8 513,27
részvények	6,12	9,81	6,01	18,26	57,11	87,27	490,53	2 872,71	6 920,71	6 862,66	6 834,08
államkötvények		0,30	12,36	73,38	53,89	77,16	418,21	1 959,44	4 800,16	6 508,59	1 268,13
vállalati kötvények		0,00	0,00	0,00	0,01	0,05	0,57	39,13	35,77	64,06	95,34
nemzetközi intézmények kötvényei										6,47	2,04
kincstárjegyek			15,06	85,00	81,22	81,11	206,33	1 817,74	2 070,70	2 558,56	306,52
befektetési jegyek			0,03	0,10	0,26	3,43	8,88	2,33	1,64	0,93	1,14
kárpótlási jegyek			0,21	8,95	18,74	4,16	20,93	44,97	18,35	4,56	6,02
Üzletkötések száma	4 255	13 676	8 145	21 185	70 744	71 240	170 956	504 879	1 026 646	1 474 083	1 627 033
részvények	4 255	13 637	6 715	14 283	57 854	60 851	153 937	478 236	1 011 514	1 461 482	1 612 482
államkötvények		31	875	693	715	418	910	2 210	3 946	3 158	2 385
vállalati kötvények		8	4	3	9	12	3	192	200	650	765
nemzetközi intézmények kötvényei										28	17
kincstárjegyek			392	866	1 062	1 412	1 022	3 031	2 522	1 873	547
befektetési jegyek			76	612	981	2 265	2 128	1 597	790	1 106	2 855
kárpótlási jegyek			83	4 728	10 123	6 282	12 956	19 613	7 674	5 786	7 982
Átlagos napi üzletkötésszám	24	54	32	84	281	286	689	2 044	4 140	5 896	6 482
Átlagos napi forgalom (MfT)	33,8	40,1	133,6	736,9	838,2	1 016,8	4 618,7	27 272,5	55 836,0	64 023,3	33 917,4
Egy kötésre jutó forgalom (MfT)	1,4	0,7	4,1	8,8	3,0	3,6	6,7	13,3	13,5	10,9	5,2
Tőzsdenapok száma	181	252	252	252	252	249	248	247	248	250	251
Határidős forgalom (MdfT, szimpla)						1995. ápr.-dec.	1996	1997	1998	1999	2000
BUX						10,16	190,94	1 415,97	2 934,47	1 289,30	1 353,71
Devizák						0,53	49,15	1 004,17	1 782,36	1 118,97	882,13
Részvények						3,72	111,61	336,84	973,96	22,76	28,54
Kamatok							0,95	1,64	7,65	12,31	1,87
Üzletkötések száma						1 444	19 444	87 011	148 013	168 009	191 712

A Budapesti Értéktőzsde határidős piacának forgalma árfolyamértéken 1354 milliárd forintot tett ki 2000-ben. Ez 5 százalékos növekedést jelent az 1999. évi forgalomhoz képest. Az 1,48 millió kontraktusnyi üzlet 192 ezer kötés során született, szemben az 1999. évi 1,85 millió kontraktusnyi forgalommal és 168 ezer kötéssel. A fenti adatok a kötések számának 14 százalékos emelkedését, míg a kontraktusforgalom 20 százalékos csökkenését jelzik.

A kontraktusforgalom csökkenésének hátterében a határidős piaci forgalom szerkezetének jelentős átrendeződése áll. Bár a BUX forgalma még mindig számottevő, 65%-os részesedést hasít ki a teljes határidős piaci forgalomból, azonban jelentősen emelkedett az egyedi részvény alapú termékek aránya a kereskedésben. Szemben az 1999. évi 10 %-ot alig meghaladó piaci forgalmi részesedéssel, 2000-ben a részvények részaránya közel 33%-a volt a teljes piaci forgalomnak. A deviza- és a kamattermékek részesedése csak elhanyagolható mértékben változott.

2000-ben megfigyelhető a likviditás koncentrációja. A leglikvidebb hónap a december volt 173 milliárd forintos forgalommal, míg a legalacsonyabb piaci aktivitást júliusban könyvelhette el a Tőzsde, amikor is a forgalom árfolyamértéken nem haladta meg a 64 milliárd forintot. Ezzel szemben 1999-ben a december – amely ebben az évben szintén a legaktívabbnak számított – forgalma 165 milliárd forint volt, míg a legkevesbé likvid hónap – az augusztus – 75 milliárd forintos forgalmat könyvelhetett el.

Folytatódott a piac résztvevőinek koncentrációja, 2000. végén a származékos szekciónak 29 tagja volt, ami néggyel kevesebb az 1999. év végi állapothoz képest.

Határidős BUX kontraktus – koncentráló piac

A Budapesti Értéktőzsde derivatív piacán a legnépszerűbb termék 2000-ben is a Tőzsde hivatalos részvényindexére szóló határidős kontraktus volt. Az év során összesen 938 ezer kontraktus cserélt gazdát, ebből 882 ezer (94%) a leglikvidebb, 2000. decemberi lejáratra. A forgalom további 5 százaléka az év végén, az előbbi

lejárat kifutásával párhuzamosan aktívvá váló 2001. decemberi lejáratában született. Egyre jelentősebb mértékben figyelhető meg az a tendencia, hogy az egyedi részvények részaránya növekszik – többek között egyszerűbb fedezhetőségük okán – a BUX kontraktusok rovására. A 2000 évi forgalom jelentős visszaesést jelentett az 1999-ben regisztrált 1,59 millió kontraktusnyi forgalomhoz képest. Január volt a legaktívabb hónap 128 ezer kontraktusnyi forgalommal, de év végére a havi átlagos forgalom 50 ezer kontraktus alá csökkent.

A nyitott kötésállomány éves 41 ezer kontraktus feletti csúcshoz képest év végére 14 ezer kontraktus alá esett vissza, ebben a tendenciában azonban – a 2000. decemberi lejárat kifutása mellett – kis mértékben szerepet játszott a KELER határidős elszámolási rendszerének átalakítása (pozícióvezetés változása) a real-time kockázatkezelésre történő áttéréssel párhuzamosan.

A határidős BUX piacon a 2000. és a 2001. decemberi kontraktusban valamint a legrövidebb – egy hónapos – lejáratban is szerepet vállaltak az árjegyzők, akik segítséget nyújtottak a piaci likviditás fenntartásában.

A határidős forgalom változása (Mrd Ft)

Termékek:	1999	2000	Változás:
BUX	1 119,0	882,1	-21,17%
Részvények	135,3	441,2	226,09%
Devizák	22,8	28,5	25,00%
Kamatok	12,3	1,8	-85,37%
Összesen	1 289,3	1 353,7	4,99%

Sikeres egyedi részvény alapú határidős kontraktusok

A határidős egyedi részvény alapú termékek igazi sikerévet könyvelhettek el 2000-ben. A határidős részvénytőzsdén a 1999. évi 182 ezer kontraktusról

430 ezer kontraktusra emelkedett. A forgalom éven belüli megoszlása a decemberi hónaptól eltekintve egyenletes, bár a hónapok között erősen változó volt. Decemberben egyetlen hónap alatt 87 ezer kontraktus cserélt gazdát. A leggyengébb hónap ebben a kontraktusban is a július volt, amikor 16 ezernél is kevesebb kontraktusnyi üzlet született. A nyitott kötésállomány év elején még csak 7 ezer kontraktus körül mozgott, azonban év végére 23 ezer fölé emelkedett.

Kontraktusforgalmat tekintve a MOL forgalma volt a legmagasabb 181 ezer kontraktusnyi forgalommal. Ez a határidős részvények forgalmának 42 %-át tette ki. A MOL-t követte a MATÁV 36 %-kal, majd az OTP 9 %-os részesedéssel. Árfolyamértéken viszont a különböző kontraktusméretek miatt a MATÁV állt az első helyen 54 %-os részesedéssel, majd azt követte a MOL 20, és az OTP 13 %-os részaránnyal.

Nyitott kötésállomány tekintetében 2000. végén első helyen a MATÁV állt 9362 kontraktussal, amely a teljes kötésállomány valamivel több, mint 41 %-át tette ki. A második helyen a MOL állt 7133 kontraktusnyi nyitott kötésállománnyal, majd az OTP 3102 kontraktussal.

A lejáratokat vizsgálva megállapítható, hogy a forgalom korántsem volt olyan mértékben koncentrált, mint a BUX piacon. A legaktívabbnak tekinthető MOL 2000. júniusi lejáratára 51 084 kontraktusnyi forgalommal is csupán 28%-át tette ki a határidős MOL kontraktus teljes forgalmának.

Az egyedi részvény alapú határidős kontraktusok sikerének egyik oka valószínűleg abban keresendő, hogy teljesítésük az 1999. decemberi lejáratától kezdődően fizikai leszállítással valósul meg (szemben a korábbi lejáratok készpénzes elszámolásával), ami a piaci szereplők részére csökkenti a lejáratkori elszámolóárakkal és a készpénzes elszámolással kapcsolatos kockázatot.

A határidős egyedi részvények piacán a MOL legközelebbi lejáratában vállaltak szerepet az árjegyzők.

Devizakontraktusok – emelkedő, ám relatívan még mindig alacsony forgalom

Bár a devizapiacra a forgalom a kontraktusszámot tekintve több mint 40 ezer kontraktussal, azaz több mint 63%-kal nőtt, azonban ez még mindig jóval alatta maradt az 1998. évi összeforgalomnak, amely ennek többszörösét tette ki. A határidős devizapiacra megszűntek azok a magas hozammal kecsegtető ún. „kosárügyletek”, amelyek 1998-ig a piaci likviditást táplálták, és azóta a forgalom lényegesen alacsonyabb szinten stabilizálódott.

A határidős devizaügyletek 73%-át árfolyamértéken az amerikai dollárban kötött üzletek jelentették, 21%-át pedig az euro üzletek. A többi deviza forgalma elhanyagolható volt. A svájci frank 4, az angol font 2%-ot tett ki a 28,5 milliárd forint árfolyamértékű forgalomból.

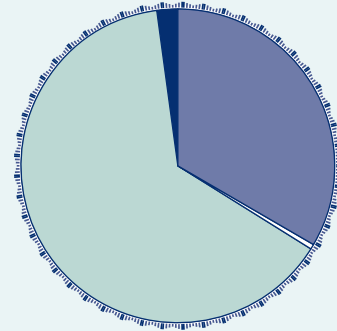
A nyitott kötésállomány az év eleji 18 ezer kontraktus körüli értékéről év közben 25 ezer kontraktus felé emelkedett, majd év végére alig haladta meg a 3500 kontraktust.

Kamat típusú termékek – visszafogott teljesítmény

A Tőzsdei határidős piac legkisebb részaránnyal bíró szegmensében nem történt érdemi változás a forgalom tekintetében, amely 2000-ben tovább csökkent, összesen 1800 kontraktus cserélt gazdát.

Beigazolódni látszik, hogy a BUBOR, illetve diszkont kincstárjegy alapú kontraktusok már nem alkalmasak a tőke- és pénzügyi környezet változása folytán a befektetői igények kielégítésére. Ezekre a kontraktusokra – 1999-hez hasonlóan – egyetlen kötés sem született.

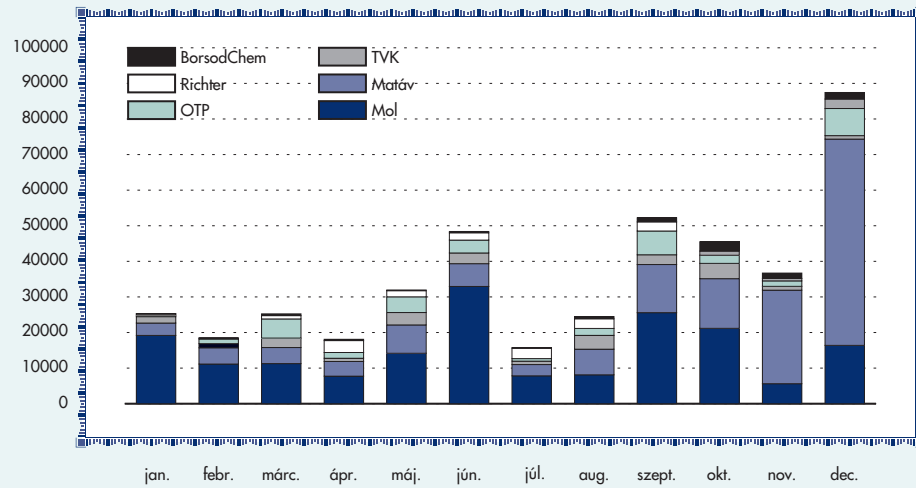
A kamatpiacon kizárólag a 3 éves magyar államkötvény kontraktusban volt regisztrálható forgalom. Ez többek között a kontraktus lejáratáiban tevékenykedő árjegyzőknek is köszönhető. A kontraktus jövőbeli sikerének egyik feltétele a jogi és szabályozási keretek terén történő kedvező változás.



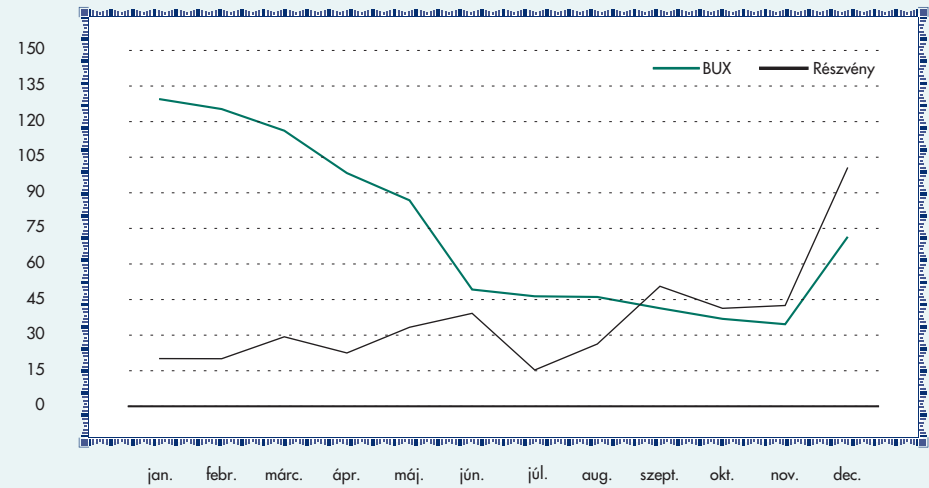
Az egyes termékcsoportok forgalmi arányai 2000-ben

- 2,1% Devizák
- 0,1% Kamatok
- 32,6% Részvények
- 65,2% BUX

A határidős részvények 2000. évi forgalma kontraktusszámban



A BUX és az egyedi részvények 2000. évi forgalma (Mrd Ft)



2000. február 18-án kezdődött meg a szabványosított opciós termékek kereskedése a Budapesti Értéktőzsde Származékos Szekciójában. A kereskedés a BUX alapú európai típusú index opciók mellett 3 egyedi részvény (MATÁV, MOL, OTP) alapú amerikai típusú opciós kontraktusra indult meg.

2000. végéig összesen 9747 kontraktusnyi üzlet született, ebből 8516 kontraktus a BUX index alapú opciókra, 1231 kontraktus pedig az egyedi részvény alapúakra. Nyitott kötésállomány tekintetében kiegyensúlyozottnak tekinthető az év, átlagosan 300 kontraktusnyi nyitott kötésállományt regisztráltak, ám az év végi zárásoknak megfelelően ez a szám lecsökkent 100 kontraktus alá.

A forgalom időbeli eloszlását tekintve elég változatos volt, a legaktívabb a júniusi lejárat volt 1994 kontraktusnyi forgalommal, a legalacsonyabb forgalmat decemberben regisztrálták 38 kontraktusnyi forgalommal. A lejáratok közötti forgalomeloszlásban megfigyelhető volt, hogy a forgalom legjelentősebb része a legközelebbi lejáratokra koncentrálódott.

Az opciós piacon a BUX, a MOL, és a MATÁV kontraktusok egyes opciós sorozataiban tevékenykednek árjegyzők.

Fejlesztés, oktatás, marketing

Az évkezdetet intenzív piac- és termékfejlesztési tevékenység jellemezte, elsősorban az opciós piac előkészítését illetően.

A „Derivatív esték” címen rendezett előadásorozat, illetve egy konferencia keretében a piaci szereplők megismerkedhettek az opciós kontraktusok nyújtotta lehetőségekkel, s emellett különböző (rövid tájékoztató, illetve hosszabb, mélyebb szakmai ismereteket átadó) kiadványok is készültek az új termékek bemutatására. Novemberben két előadásból álló opciós tanfolyamon kaphattak választ az érdeklődők az opciós kereskedéssel, elszámolással és adózással kapcsolatos kérdéseikre.

A 2000. évben Londonban tartott FOW konferencián a BÉT által készített marketinganyagok nagy sikert arattak, az „opciós kockajáték” például megnyerte a „Legjobb Kiállítási Látványosság” díját.

A BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE RÉSZVÉNYINDEXE

Az 1990-ben alapított Budapesti Értéktőzsde már működésének első évében szükségesnek látta, hogy a befektetők jobb és közérthetőbb tájékoztatása érdekében létrehozza a tőzsde saját indexét. A közvetlen cél egy olyan mutatószám megalkotása volt, melynek értékváltozásai következtetni engednek a piac aktuális állapotára, illetve az uralkodó árfolyammozgások irányára és átlagos nagyságára. A Budapesti Értéktőzsde 1991 óta számítja és publikálja részvényindexét. Az index hivatalos neve: a Budapesti Értéktőzsde Részvényindexe, BUX (Budapest Stock Index).

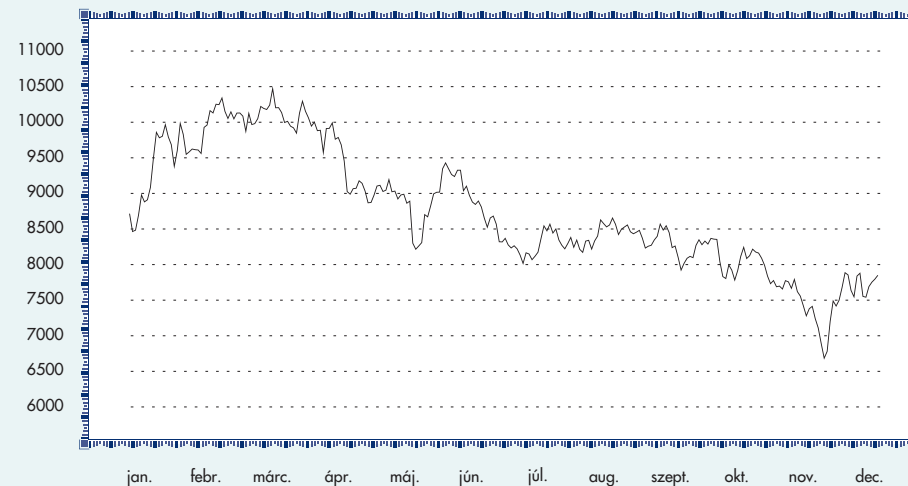
Az index bázisa 1000 pont, mely az 1991. január 2-i állapotot jelzi. Az in-

dex 1995. január 1-én nyerte el végleges formáját, s vált a BÉT hivatalos részvényindexévé. Az indexet kezdetben a BUX kosarában szereplő részvények napi átlagárfolyamai alapján számol-

ták, de 1997. április elsejétől – amióta a BÉT bevezette az öt másodpercenkénti indexszámítást, – a napi záróárakból kalkulálják a BUX értékét. A kosár összetételére, annak módosítására

az indexkézikönyv (A Budapesti Értéktőzsde Részvényindexének [BUX] Kézikönyve) alapján a Tőzsdetanács által kinevezett Indexbizottság tesz javaslatot. A kosár felülvizsgálatára évente két alkalommal (március 1-én és szeptember 1-én) kerül sor. A BUX tőkeérték típusú index, ami azt jelenti, hogy az egyes részvények mutatóbeli súlyát alapvetően a cégek mérete (tőzsdai kapitalizációjuk aránya) szabja meg. Az 1999. májusi Tőzsdetanácsi döntés következtében ez némileg finomodott. Az 1999. októberi kosár-felülvizsgálatnál és az azt követő felülvizsgálatoknál a BUX kosarában szereplő részvények kapitalizációját – az utolsó nyilvánosságra hozott tulajdonosi megfeleltetés alapján, – a közkézhányaddal korrigálják. A közkézhányadhoz veszi a

A BUX index alakulása 2000. január - 2000. december



BÉT azon papírokat, amelyek nincsenek a társaság saját, illetve vezető tisztviselői vagy munkavállalói birtokában, továbbá az államháztartás részét képező szervek, nemzetközi fejlesztési intézmények, illetve egyedileg 5 százaléknál nagyobb pakettel rendelkező befektetők tulajdonában. Annak érdekében, hogy egyetlen részvény árfolyamának alakulása se legyen túlzott befolyással az index értékére, a BÉT igyekszik korlátozni az egyes részvénysorozatok kosárbéli súlyát. Az 1999. októberi felülvizsgálattól kezdve a közkézhányaddal korrigált kapitalizációk egymáshoz viszonyított arányából kiindulva az egyes részvé-

nyek kosárbéli arányát olyan – viszonylag egyszerű – számolási algoritmussal alakítják ki, amely csökkenti a túlsúlyos papírok arányát.

Az index kosarába meghatározott kritériumok alapján legfeljebb 25 részvény vehető fel. Azok a részvénysorozatok kerülhetnek a kosárba, amelyek a felülvizsgálatkor a 7 kritérium közül legalább 5-nek megfelelnek (a felülvizsgálati napot megelőző utolsó nyilvánosságra hozott pénzügyi kimutatásban szereplő saját vagyoni részvénysorozat piaci értéke, a forgalom üzletszámban illetve árfolyamértéken és a forgási sebesség, önkötések száma és kereskedett napok száma).

Alapvető feltétel, hogy a kosárba csak olyan részvény kerülhet, amelyel már legalább három hete kereskednek a BÉT-en.

2000. áprilisától, az Indexbizottság döntésének értelmében a BUX kosára az alábbi 20 részvénysorozatot tartalmazta:

Antenna, BorsodChem, Danubius, Démász, Egis, Fotex, Graboplast, Matáv, Mezőgép, Mol, Nabi, OTP, Panonplast, Pick, Primagáz, Rába, Richter, Synergon, TVK, Zalakerámia, melyből az Antenna és a Mezőgép került be újonnan. Ez a kosárösszetétel nem változott a 2000. októberi felülvizsgálatkor.

A BUX Indexbizottság tagjai:

Fecser Ildikó

Budapesti Értéktőzsde

Forgó Ferenc

Európa Alapkezelő Rt.

Huszár András

Investel Rt.

Kovács Attila

CA-IB Értékpapír Rt.

Marosi Gábor

Takarék Bróker Értékpapír Rt.

Mester Zoltán

Coldwell Kft.

dr. Réthy Imre

Bankár Holding Rt.

Szabó László

Concorde Értékpapír Rt.

KÖZÉP-EURÓPAI RÉSZVÉNYINDEX

A külföldi befektetők, befektetési- és nyugdíjalapok megjelenésének és növekvő érdeklődésének eredményeként 1993. végétől a közép-európai térség tőzsdéinek forgalma és a részvényárfolyamok jelentősen emelkedtek. Ezek a változások tükröződtek az egyes értéktőzsdék indexeinek mozgásában is, melyek igen hasonló trendet követtek. A külföldi befektetők a régió értéktőzsdéit egy egységes regionális közép-európai piacként kezdték kezelni. Az előbbieken alapján a Budapesti Értéktőzsde úgy döntött, hogy amellet, hogy az egyes tőzsdék publikálják saját indexeiket, a BÉT a régió értékpapírpiacaira épülő, s azok általános ármozgásait tükröző indexet is számít és publikál. A Közép-Európai Részvényindexet (CESI) a BÉT hivatalosan 1996. február 1-jétől publikálja, melynek kosarát kezdetben három közép-európai értéktőzsde (Budapest, Prága, Varsó) kiválasztott papírjai alkották, majd 1996. október 31-től az index ki-

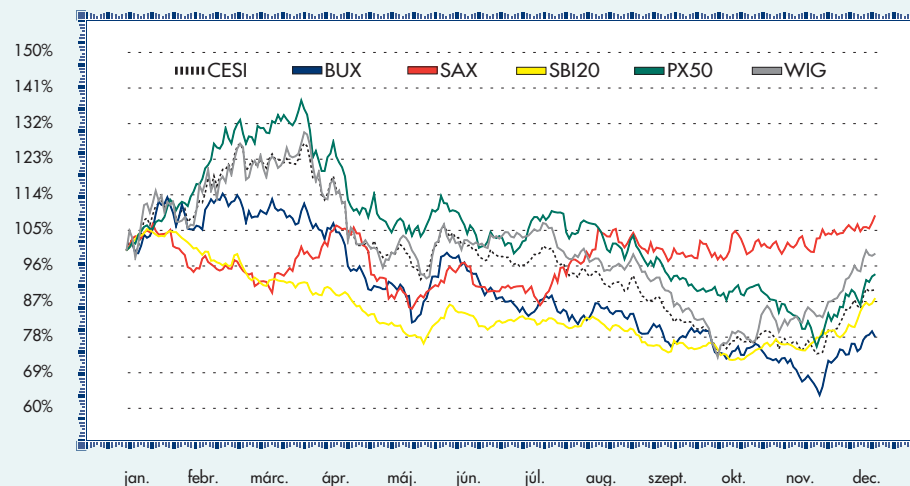
bővült a ljubljanoi és pozsonyi tőzsdéről szelektált társaságokkal.

A CESI kapitalizáció súlyozású, dollár alapú részvényindex, amelynek bázisa – 1995. június 30-i állapotot – tükröző 1000 pont. (A BÉT ezen időpontig számította ki visszamenőleg a CESI historikus értékeit.) A CESI kosarába csak az egyes értéktőzsdék hivatalos kategóriájában szereplő legnagyobb kapitalizációjú és likviditású részvé-

nyek kerülhetnek (kivéve a részvényalapok és a portfóliótársaságok papírjait), azok, amelyeket külföldiek is vásárolhatnak. A BUX-tól eltérően a CESI számításakor nem veszik figyelembe az osztalékfizetés hatását. Miután a CESI dollár alapú index, az egyes országok fizetőeszközeiben kifejezett részvényárfolyamokat a Reuters által az adott napon (16 órakor) közölt vételi árfo-lyamon számítják át dollárra. Az index

számítása a budapesti, a ljubljanoi és a pozsonyi tőzsde esetében a napi átlagárfolyamok, a varsói tőzsde tekintetében a napi fixing alapján történik. Egyetlen kivétel a prágai tőzsde úgynevezett folyamatos piaca, ahonnan a záróárak kerülnek az indexbe. A kosár módosítására évente két alkalommal – április 30-án és október 31-én – kerül sor. Amennyiben a felülvizsgálat automatikus – tehát a kézikönyv alapján egyértelműen következő – akkor a változtatásokat az érintett tőzsdék képviselőiből álló CESI-bizottság javaslata alapján a BÉT ügyvezető igazgatója hagyja jóvá. Egyéb esetekben a BÉT Tanácsának a jóváhagyása szükséges. A felülvizsgálatot a módosítás előtt egy hónappal (március 31-én és szeptember 30-án) érvényes állapot szerint kell végrehajtani. Az egyes országok piacainak kosárbeli súlyát az említett időpontban meglévő összkapitalizációjuk egymáshoz való aránya határozza meg. Egyetlen országból származó papírok összesített része-

A Közép-európai indexek és a CESI index alakulása 2000-ben



sedése sem lehet több a kosár egyesített tőkeértékének 50%-nál, de – a CESI reprezentatív jellegét biztosítandó – az adott piacot képviselő részvényeknek összesítve legalább 60%-át kell képviselniük saját hivatalos piacuk kapitalizációjának. Valamennyi felvett papírral szemben követelmény, hogy legalább egy százalékkal kell részesednie a kosár felülvizsgálatát megelőző félév adott piaci részvényforgalmából. Egy adott piac kvótájának feltöltése mindig a legnagyobb kapitalizációjú részvényekkel kezdődik, azzal a korlátozással, hogy a kosárban egyetlen részvénytársaság súlya sem haladhatja meg a 12 százalékot.

Az index kosara a 2000. októberi felülvizsgálat után 48 részvényt foglal magában. **Budapest** (5): Egis, Matáv, Mol, OTP, Richter Gedeon. **Ljubljana** (8): Krka Novo Mesto, LEK Ljubljana, Mercator Ljubljana, Petrol Ljubljana, Luka Koper, Sava Kranj, Pivovarna

Lasko, Pivovarna Union. **Pozsony** (3): NAFTA, Slovakofarma, Slovnaft. **Prága** (4): CEZ, C. Radiokomunikace, Cesky Telekom, Unipetrol. **Varsó** (28): Agora, BRE, BSK, Budimex, Comarch, Computerland, Debica, Efl, Elektrim, Exbud, Handlowy, KGHM, Kable Holding, Kogeneracja, Mostostal Export, Mostostal Zabrze, Orbis, Optimus, PBK, PKN Orlen, Prokom,

Pekao, Softbank, Swiecie, Stalexport, Stomil Olsztyn, TPSA, WBK.

A CESI Indexbizottság tagjai:

Fecser Ildikó

Üzletpolitikai Főosztályvezető, Budapesti Értéktőzsde

Ol'ga Długopolska

Elemzési, statisztikai és Média Kapcsolatok Főosztályvezető, Pozsonyi Értéktőzsde

Tomasz Wisniewski

Statisztikai és Elemzési Főosztályvezető, Varsói Értéktőzsde

Jiri Opletal

Kereskedési Igazgató, Prágai Értéktőzsde

Darko Torkar

Kereskedési és Felügyeleti Igazgató, Ljubljana Értéktőzsde

A CESI kosara

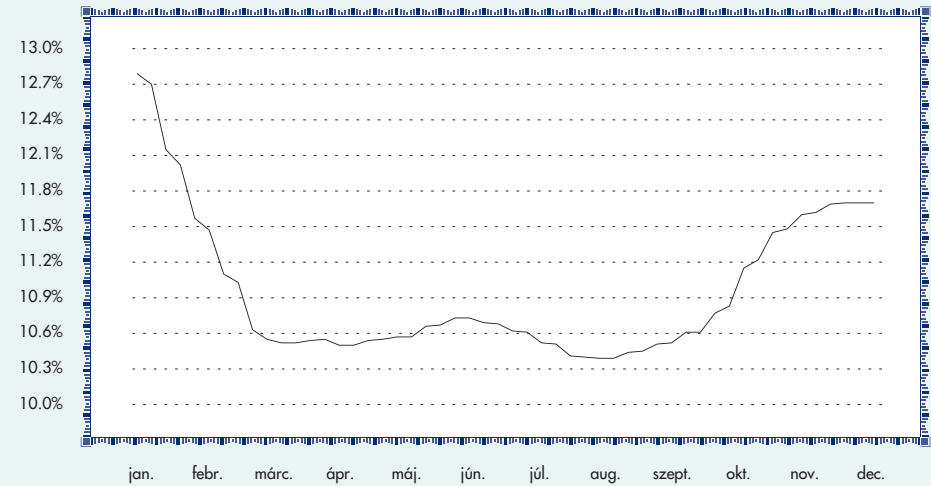
PIACOK 2000 szeptember 29.	Társaságok száma*		Kapitalizáció		Piac/	CESI kosár/	CESI kosár/
	a CESI	összesen	Összesen	a CESI kosárban	összes piac	CESI összesen	Piac
	kosárban	összesen	USD-ben	USD-ben	%	%	%
BUDAPEST	5	61	12 267 699 258	7 901 938 755	26,38%	26,54%	64,41%
POZSONY	3	7	383 373 200	316 656 117	0,82%	1,06%	82,60%
LJUBLJANA	8	34	1 984 145 299	1 283 988 186	4,27%	4,31%	64,71%
PRÁGA	4	63	9 629 517 864	6 097 070 619	20,71%	20,48%	63,32%
VARSÓ	28	208	22 232 854 585	14 176 465 708	47,82%	47,61%	63,76%
ÖSSZESEN:	48	373	46 497 590 206	29 776 119 385	100,00%	100%	64,04%

* Csak a hivatalos kategóriákban jegyzett társaságok.

A RAX index alakulása 2000. január - 2000. december



A DWIX index alakulása 2000. január - 2000. december



A Bamosz Részvény Befektetési Alap Portfólió Index (RAX)

A Befektetési Alapkezelők Magyarországi Szövetsége által kifejlesztett, és a BÉT által hivatalosan 1999. február 15. óta számított Bamosz Részvény Befektetési Alap Portfólió Index (RAX) létrehozását az a cél vezérelte, hogy objektív mércét adjon a részvényalapok teljesítményének méréséhez, mivel a már létező részvénypiaci indexek nem vették tekintetbe a befektetési alapokra vonatkozó törvényi korlátozásokat, ezért e célra nem voltak alkalmasak. Az index bázisa – 1998. január 7-i állapotot tükröző – 1000 pont.

Az index összetétele minden hónap utolsó kereskedési napján, a kereskedés befejezését követően kerül felülvizsgálatra. A 2000. decemberi felülvizsgálatkor a következő részvények kerültek a kosárba: Antenna, BorsodChem, Danubius,

Démász, Egis, Fotex, Graboplast, Matáv, Mol, OTP, Pick, Pannonplast, Rába, Richter, Synergon, TVK, Zalakerámia.

A Daiwa-MKB Kincstárjegy Hozamindex (DWIX)

A Daiwa-MKB Befektetési és Értékpapír-forgalmi Rt. 1992. novemberében publikálta először a DWIX Index-et.

Az indexszámítás kezdőnapja 1992. június 26., miután az első 6 hónapos kincstárjegy aukciót 1992. április 30-án tartották.

Az index hetente változtatja értékét, az adott heti kincstárjegy aukciók kiértékelése után. 1998. május 11-től a DAIWA a DWIX-hez fűződő minden jogát és kötelezettségét a BÉT-re ruházta át, így az index teljes mértékben a BÉT tulajdonába került.



Kibocsátók

A tőzsdére lépés feltételei

2000

A Budapesti Értéktőzsde Bevezetési és Forgalombantartási Szabályzata („Szabályzat”) az értékpapírok bevezetési feltételeit két csoportba sorolja be: általános, illetve a bevezetésre kerülő értékpapír-sorozat fajtájától függő követelményekre. Ezen túlmenően a részvénytársaságok esetében kategóriánként eltérnek a bevezetési követelmények.

Az értékpapírok tőzsdei bevezetésének első kritériuma az, hogy a tranzakciót nyilvános kibocsátás előzze meg (külföldi értékpapírok esetében elegendő, ha a kibocsátó a bevezetendő értékpapírok vonatkozásában rendelkezik a PSZÁF Magyarországon történő forgalmazáshoz kiadott engedélyével). Csak olyan társaság értékpapírjai vezethetők be a Tőzsdére, amely ellen a bevezetés kérelmezésekor felszámolási eljárás, vagy csődeljárás nincs folyamatban, illetve az ezt megelőző két évben fizetési kötelezettségeinek eleget tett.

A tőzsdei bevezetés előtt a társaság alapszabályát összhangba kell hozni a magyar törvényekkel és a BÉT szabályzataival. Az alapszabálynak garantálnia kell a részvények szabad átruházhatóságát, forgalomképességét, azaz nem lehet teljes körűen korlátozni az értékpapírok eladhatóságát. A tőzsdére kerülő vállalatnak egyértelműen kell meghatároznia a főbb tevékenységi köreit. Követelmény az is, hogy a tőzsdére szánt értékpapírokhoz fűződő jogok egyértelműek legyenek.

A BÉT bevezetési feltételei a bevezetendő sorozat nagyságához (árfolyamérték) és tulajdonosi köréhez (tulajdonosok száma) kapcsolódnak. A Tőzsdei kategóriák közül a magasabb követelményeket megfogalmazó besorolás az "A" kategória, ahol az előzőekben felsorolt feltételeket kiegészíti a sorozat közközhányadával

kapcsolatban megfogalmazott kritérium, illetve a társaság működési időtartamára (legalább három év) vonatkozó előírás. A két kategória közti lényeges megkülönböztetés nem is annyira a bevezetési feltételekben, mint inkább a forgalombantartási követelményekben van. Az "A" kategóriába sorolt értékpapírok kibocsátói ugyanis negyedéves, míg a "B" kategóriába tartozó részvények kibocsátói féléves gyorsjelentés elkészítésére kötelezettek.

Az értékpapírok bevezetéséről a Budapesti Értéktőzsde ügyvezető igazgatója dönt a kérelem benyújtásától számított harminc napon belül, s a döntésénél a Kibocsátói Bizottság szakmai véleményét is kikérheti. Ha a Kibocsátói Bizottság és a Tőzsde ellentétes álláspontot képvisel a bevezetési kérelemmel kapcsolatban, a Tőzsde ügyvezető igazgatója köteles a kérelem elbírálását a Tőzsdetanács elé terjeszteni. A bevezetéssel szemben támasztott követelmények betartásától, az eljárási rendbe foglaltaktól (kizárólagosan) a Tőzsdetanács az egyedi esetek sajátosságait figyelembe véve, indokolt esetekben eltérhet. A Tőzsdetanács a hatáskörébe tartozó esetekben a kérelem benyújtásától számított 60 napon belül dönt.

Az értékpapírok bevezetése előtt a bevezetési eljárás részeként a kibocsátónak úgynevezett meghallgatáson kell megjelennie, ha azt a tőzsdetagok legalább 10%-a szükségesnek tartja. A meghallgatáson a sajtó képviselői is jelenhetnek, ha részvételükhöz a kibocsátó hozzájárul. A meghallgatáson résztvevők kérdéseket intézhetnek a kibocsátó és a bevezető tőzsdetag képviselőjéhez a bevezetéssel kapcsolatban, melyekre legkésőbb három napon belül kell válaszolni. A bevezetés és az első kereskedési nap időpontjáról (a kibocsátó erre

A tőzsdére lépés feltételei

2000

vonatkozó kérelmének mérlegelése mellett) a Tőzsde ügyvezető igazgatója dönt, azonban az első kereskedési nap legkorábban a bevezetésről szóló döntés megjelenését követő tőzsdenap lehet. A bevezetés napja és az első kereskedési nap között legfeljebb 45 nap telhet el.

A BÉT szabályai lehetőséget adnak egy speciális bevezetési eljárásra is, melynek során a kibocsátó a bevezetési kérelmet és a bevezetési tájékoztatót adja be a tőzsdére. Mivel ebben az időszakban nem áll rendelkezésre minden információ, a Tőzsde csak a tőzsdeképességről dönt oly módon, hogy maximum 60 napot ad a hiányzó adatok pótlására (ezek körét a Szabályzat pontosan meghatározza).

A tőzsdei bevezetés feltétele az is, hogy a kibocsátó a forgalombantartási díj időarányos részét a BÉT-nek befizesse. A BÉT a tőzsdei jegyzésért nem számol fel bevezetési díjat.

Tájékoztatási kötelezettség

A BÉT-re bevezetett értékpapírok kibocsátóit az értékpapírtörvény és a Tőzsde szabályai szerint rendszeres és soronkívüli tájékoztatási kötelezettség terheli.

A rendszeres információnyújtási kötelezettség alapján a kibocsátók minden év április 30-ig kötelesek a számviteli törvény előírásai szerint készített, auditált éves beszámolójukon alapuló éves jelentésüket átadni a BÉT-nek, továbbá konszolidált éves beszámolójukat minden évben legkésőbb szeptember 30-ig eljuttatni a Tőzsdének.

A rendszeres tájékoztatás körébe tartozik, hogy az "A" kategóriás részvények kibocsátóinak negyedévenként, a "B" kategóriás társaságoknak félévente gyorsjelentést kell készíteniük. A gyorsjelentést a tárgyidőszak eltelte után legkésőbb 45 nappal be kell nyújtani a BÉT-nek. A gyorsjelentés az elmúlt időszakot jellemző pénzügyi adatok mellett (mérleg, eredmény-kimutatás) szöveges magyarázatokat is tartalmaz a társaság tevékenységéről.

A soron kívüli tájékoztatási kötelezettség alá tartozik minden olyan, a kibocsátó gazdálkodásában beállt, vagy beálló változás, amely az értékpapírjainak értékét, vagy hozamát közvetlenül befolyásolja. E tájékoztatási kötelezettséghez kapcsolódó információk körét nem lehet pontosan meghatározni. A kibocsátónak rövid időn belül meg kell tennie jelentését a Tőzsde felé. Egy adott napon reggel 8 órától a kereskedési idő végéig tudomására jutott információkról a tudomására jutást követő 30 percen belül köteles tájékoztatni a Tőzsdét, míg a kereskedési idő végét követően másnap reggel 8 óra 30 percig kell az esethez kapcsolódó bejelentését megtennie. A Tőzsdének elküldött írásos bejelentést követően a kibocsátó (a Tőzsde hozzájárulása nélkül) egy óra hosszáig nem hozhatja harmadik személy tudomására az adott információt.

A kibocsátó továbbá köteles tájékoztatást adni minden olyan eseményről, ami fontos szerepet tölt be a társaság életében (bár az értékpapírok árára nincsen közvetlen kihatással): közgyűlés összehívása, sajtótájékoztatónak, alapszabály módosítások, tőzsdei, befektetői kapcsolattartó személyének megváltozása.

Bevezetett értékpapírok számának alakulása

Sajnálatos módon a tőzsdei részvény kibocsátók száma csak egyetlen új belépővel bővült 2000-ben. 2000. május 16-án kezdődött meg BÉT-en a kereskedelem a Graphisoft Rt. részvényeivel. Erősebben érvényesült az ellenkező tendencia, 2000-ben nyolc cég kérvényezte részvényeinek kivezetését: CUG, MI-ZO-Baranyatej, Dunaholding, Cofinec, ÉPTEK, BÁV, Konzumbank, HUMAN. Ezek egy része az 1999-ben tőzsdékenyszer alapján bevezetésre került részvénysorozat volt, míg a többi esetben a vételi ajánlattal összekapcsolt kivezetés ment végbe.

A kötvénypiacon három lejárt kötvény kivezetésére került sor (Pannon GSM "A", MOL 2000/A, AXON "J"), és két új kötvény került bevezetésre (MATÁV 2003/A, AXON "K").

Befektetési jegy be-, illetve kivezetésére 2000-ben nem került sor, az állampapírok számának alakulása a korábbi évekhez hasonló volt.

A Bevezetési és Forgalmantartási Szabályzat módosításai

A BÉT a 2000. év folyamán több alkalommal módosította Bevezetési és Forgalmantartási Szabály-

Értékpapírok 2000

Bevezetések			db		névérték (MFt)		Kivezetések		db	
Részvény	Új bevezetés		1	531	583,70	NLG	Részvény	8		
	Alaptőke emelés		15		5 623		Kötvény	3		
	Összesen		16				Befektetési jegy	0		
Kötvény			2		10 300		Állampapír	29		
Befektetési jegy	Értékpapír		0				Értékpapírok 2000. 12. 31-én			
	Ingatlan		0				Részvény	62		
	Összesen		0				Kötvény	9		
Állampapír	Államkötvény*		60		1 112 900		Befektetési jegy	3		
	Diszkont kincstárjegy*		72		1 204 500		Állampapír	68		
	Összesen		132		2 317 400		Összesen	142		
Kárpótlási jegy			0							

*Az új bevezetéseken kívül a bevezetett mennyiség az ugyanarra a papírra vonatkozó újabb értékesítéseket is tartalmazza.

zatát. Átvezetésre kerültek az új Gt. hatálybalépéséhez kapcsolódó 1998. évi nagy, koncepcionális változtatás óta felhalmozódott tapasztalatok. Sor került azoknak a korábban előfordult eseteknek a leszabályozására is, melyekre a szabályozás azelőtt nem teljeskörűen terjedt ki (pl. tőzsdei cégek összeolvadása,

alaptőke leszállítása következtében szükségessé vált kivezetés). Meghatározásra került a kibocsátók által készített gyorsjelentések kötelező tartalma, valamint kidolgozta a Tőzsde az egységesített adatlapokat. Módosításra kerültek a warrantok bevezetésére vonatkozó szabályok.

A szabályzatmódosítások során a kibocsátók véleményét is figyelembe vette a BÉT, ennek érdekében több alkalommal került sor kibocsátói értekezlet összehívására, valamint a Szabályzat módosítása a szokásos évi kibocsátói konferenciának is egyik fő témája volt. A kibocsátók minden esetben részletes írásos magyarázatokkal kiegészített tájékoztatást kaptak a változásokról.

A legjelentősebb módosításnak mindenképp a kategória rendszer átalakítása tekinthető, melynek lényegi elemei a következők:

– Az új rendszer két kategóriából áll, melyben a kategóriák megkülönböztetésének elsődleges szempontja a tájékoztatási kötelezettség gyakorisága (a magasabb kategóriában ("A" kategória) negyedéves, az alacsonyabban ("B" kategória) pedig féléves gyakorisággal kell jelentést készíteni).

– A besorolási felülvizsgálat alacsony követelmények mellett az új első kategória esetében továbbra is alkalmazásra kerül.

– Bevezetésre került a "T" szekció, amely elméletileg az ún. „új gazdaság” értékpapírjainak megkülönböztetését teszi lehetővé. Az „új gazdaságbeli” kibocsátók (pl. technológiai, távközlési cégek)

Bevezetési követelmények

	"A" kategóriára vonatkozó szabályok	"B" kategóriára vonatkozó szabályok
Bevezetendő részvény sorozat	Csak teljes	Csak teljes
Bevezetendő részvény sorozat	Árfolyamértéken min. 2,5 MrdFt	Árfolyamértéken min. 100 MFt
Közkezhányad	Vagy min. 25%, vagy min. 2 MrdFt árfolyamértéken; vagy min. 500 tulajdonos	-
Tulajdonosok	Min. 100	Min. 25*
Üzleti év	3 teljes befejezett, auditált	-
Értékpapírtípus	-	-
Gyorsjelentés	Negyedévente	Félévente

*E szabály teljesítésétől a Tőzsdetanács a bevezetési kérelem sajátosságait figyelembe véve eltekinthet.

értékpapírjainak megkülönböztetése – a kibocsátó kérése alapján – a kategóriarendszerbe való besorolás mellett történik.

A tőzsdére lépés minimális kritériumai (azaz a két új kategória közül az alacsonyabb kategóriába történő bevezetés feltételei) nem változtak, a felsőbb kategória bevezetési feltételei pedig a korábbi "A" és "B" kategória kritériumai közé esnek. Az új kategóriarendszer 2001. április 1-jén lépett életbe.

Kibocsátói kommunikáció

A Budapesti Értéktőzsde egyik fő feladata a Tőzsdén szereplő kibocsátó társaságokkal való folyamatos kapcsolattartás, amelynek rendszeres megbeszélésekkel, évente szervezett konferenciákkal, rendezvényekkel tesz eleget. 2001. elejétől kezdődően a kibocsátók rendszeres havi hírlevélben kapnak tájékoztatást az őket érintő eseményekről, jelentősebb tőzsdei és tőkepiaci fejleményekről.

2000-ben immár nyolcadik alkalommal került megrendezésre a kibocsátói konferencia, amelyen az éppen aktuális szakmai kérdések megvitatása volt a cél (dematerializáció, információszolgáltatás kérdései).

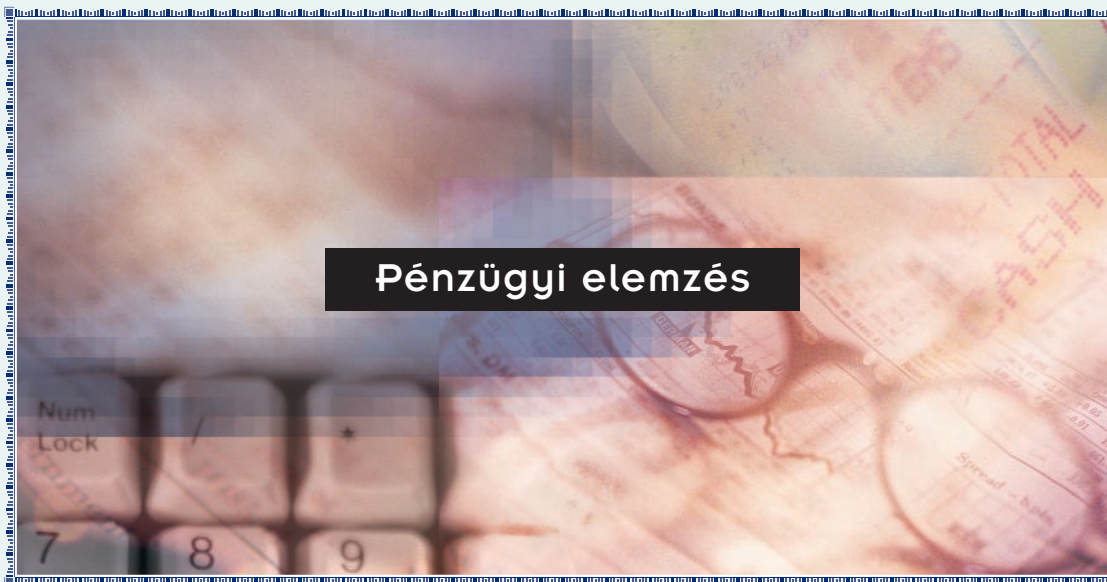
Novemberben a BÉT ismét külföldi „road-showt” szervezett (London), melynek keretében néhány tőzsdei kibocsátóval az angolszász befektetőknek ismertették a hazai tőkepiacot.

A kibocsátói kommunikáció legjelentősebb eseménye a tavaly decemberben megrendezésre ke-

rült „Út a Tőzsdére” konferencia volt, melyben a potenciális kibocsátókat tájékoztattuk a tőzsdei belépés feltételeiről, a tőzsdei jegyzés előnyeiről. A konferenciára készült el a tőzsdei bevezetés előnyeit bemutató „Út a tőzsdére” kiadványsorozat első két része. Az első rész elsősorban a tőzsdei bevezetés lehetséges előnyeiről szól, a témában megszólaltat tőzsdei kibocsátókat és elemzőket, valamint tartalmazza a kibocsátók körében végzett kérdőíves felmérés eredményeit is arról, hogy a Tőzsde jelenlegi

kibocsátói számára miért volt fontos, mit jelentett, milyen előnyökkel járt, illetve mennyibe került a tőzsdei bevezetés. A második rész a nyilvános kibocsátás és a tőzsdei bevezetés menetét mutatja be, ugyanakkor segítséget nyújt a bevezetési döntés meghozatalához, majd a folyamat megszervezéséhez és lebonyolításához.

A Budapesti Értéktőzsde a jövőben is készséggel áll mind a potenciális, mind pedig a már Tőzsdén szereplő társaságok rendelkezésére.



Pénzügyi elemzés

Mérleg és eredménykimutatás

2000

	Eszközök	Előző év (ezer Ft)	Tárgyév (ezer Ft)
1.	A. Befektetett eszközök (2.+4.+6. sor)	1 679 124	1 838 718
2.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK	1 020 856	1 337 097
3.	2.sorból: Immateriális javak érték helyesbítése		
4.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	522 253	369 417
5.	4.sorból: Tárgyi eszközök érték helyesbítése		
6.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	136 015	132 204
7.	6.sorból: Befektetett pénzügyi eszközök érték h.		
8.	B. Forgóeszközök (9.-12. sorok)	723 819	946 906
9.	I. KÉSZLETEK	12 457	12 083
10.	II. KÖVETELÉSEK	162 291	444 388
11.	III. ÉRTÉKPAPÍROK	369 213	204 999
12.	IV. PÉNZESZKÖZÖK	179 858	285 436
13.	C. Aktív időbeli elhatárolások	18 158	84 064
14.	ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN (1.+8.+13.sor)	2 421 101	2 869 688
	Források		
15.	D. Saját tőke (16.-21.sorok)	2 071 140	2 394 002
16.	I. JEGYZETT TŐKE	524 600	544 600
17.	II. TŐKETARTALÉK	323 104	323 104
18.	III. EREDMÉNYTARTALÉK	986 837	1 223 436
19.	IV. ÉRTÉKELESI TARTALÉK		
20.	V. ELŐZŐ ÉVEK ÁTHOZOTT VESZTESÉGE		
21.	VI. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	236 599	302 862
22.	E. Céltartalékok	13 093	13 690
23.	F. Kötelezettségek (24.-25. sorok)	140 786	231 272
24.	I. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK		
25.	II. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	140 786	231 272
26.	G. Passzív időbeli elhatárolások	196 082	230 724
27.	FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN (15.+22.+23.+26. sor)	2 421 101	2 869 688

Mérleg és eredménykimutatás

2000

Eredménykimutatás	Előző év (ezer Ft)	Tárgyév (ezer Ft)
I. Tőzsdei tevékenység árbevétele	1 761 864	1 903 612
II. Egyéb bevételek	124 853	54 593
III. Aktívált saját teljesítmények értéke		
IV. Anyagjellegű ráfordítások	159 061	160 804
V. Személyi jellegű ráfordítások	728 202	704 129
VI. Értékesítési leírás	475 088	545 953
VII. Egyéb költségek	307 173	299 096
VIII. Egyéb ráfordítások	66 597	61 614
A. TŐZSDEI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I.+II.-+III.-IV.-V.-VI.-VII.-VIII.)	150 596	186 609
IX. Pénzügyi műveletek bevételei	44 923	121 485
X. Pénzügyi műveletek ráfordításai	2 820	5 232
B. PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (IX.-X.)	42 103	116 253
C. SZOKÁSOS TŐZSDEI EREDMÉNY (+-A.+ -B.)	192 699	302 862
XI. Rendkívüli bevételek	94 827	
XII. Rendkívüli ráfordítások	50 927	
D. RENDKÍVÜLI EREDMÉNY (XI.-XII.)	43 900	0
E. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (+-C.+ -D.)	236 599	302 862
XIII. Adófizetési kötelezettség		
F. ADÓZOTT EREDMÉNY (+-E.-XIII.)	236 599	302 862
G. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	236 599	302 862



Ernst & Young Kft.
1137 Budapest,
Váci út 20.
Hungary

Telefón: 451-8100
Fax: 451-8199

Független Könyvvizsgálói Jelentés

A Budapesti Értéktőzsde tagjai részére


Elvégeztük a Budapesti Értéktőzsde (továbbiakban „Tőzsde”) 2000. december 31-i mérlegének – melyben az eszközök és források egyező végösszege 2.869.688 eFt, a mérleg szerinti eredmény 302.862 eFt nyereség -, valamint a 2000. évre vonatkozó eredménykimutatásának és kiegészítő mellékletének vizsgálatát, melyeket a Tőzsde 2000. évi egyszerűsített éves beszámolója tartalmaz. Az egyszerűsített éves beszámoló elkészítése az ügyvezetés feladata. A vizsgált egyszerűsített éves beszámoló a soron következő éves közgyűlésen történő jóváhagyás céljából készült, s mint ilyen nem tartalmazza a közgyűlésen hozandó döntések esetleges hatásait. A mi feladatunk az egyszerűsített éves beszámoló hitelesítése könyvvizsgálatunk alapján.


A könyvvizsgálatot a Nemzetközi Könyvvizsgálati Szabványok és a Magyarországon a könyvvizsgálatra vonatkozó érvényes törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottuk végre. A fenti szabványok

értelmében a könyvvizsgálat tervezése és elvégzése révén kellő bizonyosságot kell szereznünk arról, hogy a pénzügyi kimutatás nem tartalmaz jelentős mértékű tévedéseket. A könyvvizsgálat magában foglalja a pénzügyi kimutatás tényszámait alátámasztó bizonylatok mintavételen alapuló vizsgálatát. Emellett tartalmazza az alkalmazott számviteli alapelvek és az ügyvezetés lényegesebb becsléseinek, valamint a pénzügyi beszámoló összeállításának értékelését. Meggyőződésünk, hogy munkánk megfelelő alapot nyújt a független könyvvizsgálói jelentés kiadásához.

Véleményünk szerint az egyszerűsített éves beszámolót a számviteli törvényben, az általános számviteli elvekben, valamint a vonatkozó egyéb jogszabályokban foglaltak szerint állították össze. Az egyszerűsített éves beszámoló a Tőzsde 2000. december 31-i vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet ad.

Budapest, 2001. március 14.


Partner
Ernst & Young Kft.
Bejegyzési szám: 001165


Fekete Imréné
Bejegyzett könyvvizsgáló
Bejegyzési szám: 003201



Kapcsolattartók

Budapesti Értéktőzsde

Budapest 1052, Deák Ferenc u. 5. Telefon: 429-6700, Telefax: 429-6800 Internet cím: www.bet.hu

A Budapesti Értéktőzsde kapcsolattartói

A BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓJA

Dr. DUNAVÖLGYI MÁRIA (2001. június 8-ig)

Tel.: 429-6850, Fax: 429-6800

A BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE ÜGYVEZETŐ
IGAZGATÓ-HELYETTESEI

HORVÁTH ZSOLT

Megbízott ügyvezető igazgató 2001. június 8-tól

Tel.: 429-6703, Fax: 429-6800

IKRÉNYI ZSOLT

Tel: 429-6708, Fax: 429-6822

VÉNER ANDRÁS

Tel.: 429-6722, Fax: 429-6800

A BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE TITKÁRSÁGA

KIS IBOLYA

Tel.: 429-6702, Fax: 429-6800

KORMOS ERZSÉBET

Tel.: 429-6703, Fax: 429-6800

A BÉT INFORMÁCIÓS KÖZPONTJA

JAKAB KATALIN

Tel.: 429-6636, 429-6637, Fax: 429-6654

A BÉT FŐOSZTÁLYAI

KERESKEDÉS ÜZEMELTETÉSI FŐOSZTÁLY

Véner András ügyvezető igazgató-helyettes

Tel.: 429-6722, Fax: 429-6823

KIBOCSÁTÓI FŐOSZTÁLY

Szendrei Csaba főosztályvezető

Tel.: 429-6716, Fax.: 429-6821

KÜLSŐ KAPCSOLATOK ÉS MARKETING FŐOSZTÁLY

Reichardt Krisztina főosztályvezető

Tel.: 429-6613, Fax.: 429-6653

PÉNZÜGYI ÉS HUMÁNPOLITIKAI FŐOSZTÁLY

Ikrényi Zsolt ügyvezető igazgató-helyettes

Tel.: 429-6708, Fax.: 429-6822

TAGI ÉS FELÜGYELETI FŐOSZTÁLY

Palkó Zoltán főosztályvezető

Tel.: 429-6714, Fax.: 429-6818

ÜZLETPOLITIKAI FŐOSZTÁLY

Fecser Ildikó főosztályvezető

Tel.: 429-6852, Fax: 429-6655